

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-3913

Chișinău

16 mai 2018

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 și art.74 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, ***în mod prioritar***, proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 415 din 11 mai 2018.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 46 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (17 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (7 file);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor la raportul de expertiză a Centrului Național Anticorupție (12 file).

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Ex.: E.Grosu
Tel.: 250-274

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	155	
" 17 "	05	2018
Ora		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.415

din 11 mai 2018

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea
și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

Ministrul afacerilor interne

Alexandru Jizdan

Ministrul economiei
și infrastructurii

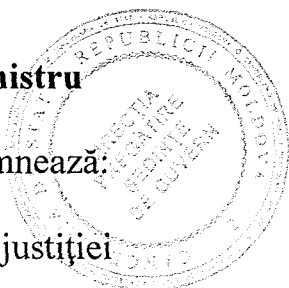
Chiril Gaburici

Ministrul agriculturii,
dezvoltării regionale
și mediului

Liviu Volconovici

Ministrul educației,
culturii și cercetării

Monica Babuc

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
privind modificarea și completarea unor acte legislative**Parlamentul adoptă prezenta lege organică.**

Articolul I. – Articolul 27 alineatul (4) din Legea nr. 131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.11-21, art.6), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Este interzisă circulația pe drumuri publice pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă a autovehiculelor care au amplasat volanul pe partea dreaptă a axei lor longitudinale, cu excepția celor aflate în trafic internațional.”

Articolul II. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 16 se completează cu alineatele (6¹)-(6³) cu următorul cuprins:

„(6¹) În cazul în care fapta contravențională este comisă prin adoptarea sau neadoptarea unui act de către un organ colegial răspunde fiecare dintre membrii organului colegial.

(6²) Membrul organului colegial nu este pasibil de răspundere pentru adoptarea unui act dacă există probe că:

- a) nu a fost prezent la ședință și nu și-a exercitat votul în contumacie; sau
- b) nu a participat la vot; sau
- c) a votat împotriva.

(6³) Membrul organului colegial nu este pasibil de răspundere pentru neadoptarea unui act dacă există probe că:

- 1) nu a știut și nici nu trebuia să știe că este necesară adoptarea actului; sau
- 2) în cazul în care are dreptul legal, contractual sau statutar, a făcut demersurile necesare pentru a convoca ședința sau de a include pe agenda organului colegial chestiunea adoptării actului respectiv, precum și a exercitat corect obligațiile sale privind organizarea, desfășurarea ședinței organului colegial sau, după caz, semnarea, avizarea, contrasemnarea, raportarea cererilor, demersurilor, dosarelor și documentației necesare pentru pregătirea ordinii de zi și examinarea proiectelor deciziilor; sau

3) a lipsit de la ședința pe a cărei ordine de zi era sau la care s-a examinat problema respectivă din următoarele motive:

- a) nu a știut și nici nu putea să cunoască despre convocarea ședinței;
  - b) a participat într-o cauză în instanța de judecată, instanța arbitrală, sau într-o ședință de mediere;
  - c) s-a aflat într-o deplasare în interes de serviciu într-o altă localitate decât cea în care s-a convocat ședința;
  - d) s-a aflat în concediu;
  - e) ședința a avut loc anterior expirării termenului de 9 zile de la decesul soțului/soției, concubinului/concubinei sau a unei rude apropiate;
  - f) accident, calamitate naturală sau altă cauză care a făcut imposibilă participarea la ședință; sau
- 4) a votat pentru adoptarea actului.”

2. Articolul 22:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Utilizarea autovehiculului cu regim prioritar în calitate de mijloc special pentru curmarea unei fapte ilicite, constituie stare de extremă necesitate.”

3. Articolul 30 alineatul (3), după cuvintele „prevăzute la” se introduce sintagma „art. 155¹ și”.

4. Articolul 32:

alineatul (2) litera f), cuvintele „dreptul de a deține armă și de portarma” se substituie cu cuvintele „dreptul de deținere sau port și folosire a armei”;

la alineatul (3), după cuvintele „privarea de dreptul de a deține anumite funcții” se introduce textul „, , privarea de dreptul special”.

5. Articolul 34:

la alineatele (2²) și (2³), cuvântul „calendaristic” se exclude;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, pînă la cercetarea judecătorească.

6. Articolul 36:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Pe perioada contestării și examinării cauzei contravenționale în instanța de judecată, curgerea termenului prevăzut la alin. (3) se suspendă, cu reluarea acestuia după pronunțarea unei hotărâri definitive.”;

la alineatul (5), cuvintele „Privarea de dreptul de a deține armă și de port armă” se substituie cu cuvintele „Privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei”, iar sintagma „ de la 3 luni la un an” se substituie cu sintagma „de la 2 ani la 5 ani”;

la alineatul (6), cuvintele „dreptul de a deține armă și de port arma” se substituie cu cuvintele „dreptul de deținere sau port și folosire a armei”.

7. Articolul 37 alineatul (2), cuvântul „pedeapsa” se substituie cu cuvântul „sanctiunea”.

8. Se completează cu articolul 44¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 44¹. Aplicarea sancțiunii mai blânde decât cea prevăzută de lege, sub formă de amendă

(1) Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul contravenientului în săvârșirea contravenției, de personalitatea contravenientului, de comportarea lui în timpul și după consumarea contravenției, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei contravenții săvârșite în grup la descoperirea acesteia, agentul constator, după caz procurorul, instanța de judecată sau comisia administrativă, poate aplica sancțiunea amenzii sub limita minimă, prevăzută de partea specială a cărții a doua pentru contravenția respectivă.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor care nu au executat sancțiunile contravenționale pentru faptele comise anterior sau au antecedente penale nestinse.”

9. Articolul 64:

alineatul unic devine alineatul (1) și va avea următorul cuprins:

„(1) Împiedicarea neîntemeiată a unuia dintre părinți (a ambilor părinți) să ia parte la educarea copilului se sancționează cu amendă de la 15 la 30 unități convenționale.”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Încălcarea de către părinți/reprezentanți legali, bunici, frați sau surori ale copilului, a deciziei autorității tutelare privind stabilirea modului de realizare a dreptului de comunicare cu copilul

se sancționează cu amendă de la 6 la 12 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 12 la 24 de ore.”

10. Articolul 65 va avea următorul cuprins:

„Articolul 65. Încălcarea legislației cu privire la protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți

(1) Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare de către persoanele abilitate a atribuțiilor de autoritate tutelară locală sau autoritate tutelară teritorială privind:

a) identificarea, evidența și asistența copiilor aflați în situație de risc;

b) protecția copiilor separați de părinți;
 c) determinarea statutului copilului;
 d) cooperarea dintre autoritățile tutelare;
 e) nerespectarea condițiilor legale de recepționare și înregistrare a sesizărilor privind copiii aflați în situație de risc
 se sancționează cu amendă de la 24 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție pe termen de la 3 luni la un an.

(2) Neasigurarea respectării de către angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, organelor de drept a termenelor și procedurilor prevăzute de mecanismul intersectorial de cooperare privind:

a) transmiterea autorității tutelare competente a sesizărilor privind copiii aflați în situație de risc, precum și celor privind cazurile de violență, neglijare sau exploatare a copiilor în cadrul serviciilor sociale, al instituțiilor medicale, educaționale, culturale;

b) participarea în procesul de evaluare inițială și complexă a situației copilului la solicitarea autorității tutelare locale, precum și la elaborarea și implementarea planului individualizat de asistență

se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Necomunicarea autorității tutelare de către persoana cu funcție de răspundere și de către alte persoane obligate să o facă despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 unități convenționale.”

11. Se completează cu articolele 65² și 65³ cu următorul cuprins:

„Articolul 65². Împiedicarea activității asistentului social/specialistului în protecția drepturilor copilului.

Împiedicarea activității asistentului social/specialistului în protecția drepturilor copilului în procesul de identificare, evaluare, evidență, asistență sau monitorizare a copilului în situație de risc sau a copilului separat de părinți, prin refuz neîntemeiat de a-i oferi informație veridică și completă sau neprezentare în termenul indicat a informației solicitate, sau împiedicarea ilicită a accesului în locul aflării copilului, ori eschivarea cu rea-voință de la executarea dispozițiilor legitime

se sancționează cu amendă de la 6 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 12 la 48 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 42 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu/sau fără privarea în toate cazurile de

dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de pînă la 6 luni.

Articolul 65³. Refuzul neîntemeiat de eliberare a certificatului medical de constatare a nașterii

Neeliberarea certificatului medical de constatare a nașterii, a duplicatului în cazurile prevăzute de legislație, de către instituția medico-sanitară, precum și neconstatarea sau neeliberarea certificatului medical de constatare a nașterii de către medicul la care s-a adresat mama după naștere sau care a asistat la naștere, dacă nașterea s-a produs în afara instituției medico-sanitare,

se sancționează cu amendă de la 18 pînă la 48 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 36 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție pînă la 6 luni.”

12. La articolul 66:

denumirea se completează cu textul „, , neîndeplinirea prescripțiilor legale ale autorității tutelare”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Neîndeplinirea în termen a prescripțiilor legale ale autorității tutelare privind modul de exercitare a tutelei sau curatelei asupra minorului ori privind modul de exercitare a măsurii de ocrotire asupra adultului, se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.”

13. La articolul 69 alineatul (1), dispoziția va avea următorul cuprins:

„(1) Injuria, adică vorbele sau faptele care lezează onoarea și demnitatea persoanei”.

14. Articolul 70:

alineatul unic devine alineatul (1), dispoziția va avea următorul cuprins:

„(1) Calomnia, adică răspîndirea cu bună știință a unor informații mincinoase ce defăimează o altă persoană”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Aceleași acțiuni însoțite de învinuirea în săvîrșirea unei infracțiuni se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura anumite activități pe un termen de la 6 luni la un an.”

15. La articolul 74¹ alineatul (4), după cuvintele „Încălcarea regulilor de” se introduce cuvîntul „prelucrare, ”.

16. Articolul 80 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Neîndeplinirea obligației angajatorilor stațiilor de alimentare cu produse petroliere privind asigurarea accesului liber la grupul sanitar pentru persoane

se sancționează cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

17. La articolul 85 la alineatul (1), textul „12 la 30” se substituie cu textul „30 la 60”.

18. Articolul 89 va avea următorul cuprins:

„Articolul 89. Practicarea prostituției

(1) Practicarea prostituției, adică satisfacerea dorinței sexuale a unei persoane prin orice metodă și/sau mijloace, contra plată, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice

se sancționează cu amendă de la 36 la 48 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(2) Beneficierea de serviciile indicate la alin. (1) în schimbul oferirii sau promisiunii de a oferi recompensă persoanei care prestează asemenea servicii

se sancționează cu amendă de la 24 la 36 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore.

(3) Persoana care a comis contrar voinței sale acțiunile prevăzute la alineatul (1) este absolvită de răspundere contravențională.”

19. La articolul 91¹ se completează cu alineatul (20) cu următorul cuprins:

„(20) Nerespectarea de către proprietarii sau administratorii spațiilor publice în care fumatul este interzis a cerințelor și normelor stabilite de Legea nr. 278 din 14 decembrie 2007 privind controlul tutunului

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

20. Articolul 93 alineatul (1), prima propoziție va avea următorul cuprins:

„(1) Nerespectarea legislației și a standardelor de stat în domeniul geodeziei, topografiei, cartografiei, geoinformaticii și cadastrului prin:”;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) netransmiterea în Fondul Național de Date Geospațiale a unui exemplar de copii ale materialelor și datelor topogeodezice și cartografice create”.

21. Se completează cu articolul 104¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 104¹. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor proprietate comună a asociațiilor de coproprietari în condominiu

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor proprietate comună a asociațiilor de coproprietari în condominiu

se sancționează cu amendă de la 25 la 40 de unități convenționale aplicată persoanelor fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice.”

22. Articolul 109:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Acceptarea directă sau indirectă, prin acțiuni sau inacțiuni implicite, sau beneficierea de serviciile de spălare a vehiculelor, utilajelor și ambalajelor în apele naturale, în preajma lor și în alte locuri neautorizate

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

23. Articolul 113:

la alineatul (5), cuvintele „și cu substanțe radioactive” se exclud;

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Deversarea ilicită a substanțelor radioactive în apele de suprafață, de canalizare, canalele de irigare și de desecar

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 900 de persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de la 900 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

24. La articolul 128 alineatul (2), cuvintele „fără autorizație de deținere, portarma și de folosire a armei de vânătoare” se substituie cu cuvintele „fără permis de deținere sau port și folosire a armei de vânătoare”.

25. Articolul 155¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 155¹. Încălcarea regulilor de desfășurare a activităților nucleare și radiologice

(1) Desfășurarea activităților nucleare și radiologice fără autorizație radiologică eliberată conform legii

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoane cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Neraportarea în termen, cu depășirea cu cinci zile lucrătoare a termenului prevăzut de lege, a exportului, importului de tehnologii, materiale, dispozitive, softuri, echipamente, ce cad sub incidența regimului de garanții nucleare

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 unități convenționale aplicată persoane cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Utilizarea instalațiilor nucleare și radiologice, materialului nuclear și radioactiv fără Certificat de securitate eliberat conform legii

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 unități convenționale aplicată persoane cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. Sancțiunea se aplică pentru fiecare instalație radiologică sau nucleară, material radioactiv sau nuclear utilizat fără certificate de securitate.

(4) Desfășurarea activităților de proiectare, construcție a obiectivelor nucleare și radiologice, amplasare, reamplasare, transfer, montaj, punere în funcțiune, funcționare de probă, reparații și întreținere, modificare, conservare, dezafectare, import, export, introducere temporară a instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor nucleare sau radioactive, precum și transportare a materialelor nucleare și radioactive fără autorizația prevăzută de lege

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Admiterea în activitățile nucleare și radiologice a persoanelor care nu au pregătirea necesară sau care nu dispun de permis de exercitare valabil pentru aceste activități, cât și neînregistrarea în fișa personalului categoriei A a dozelor efective individuale angajate

se sancționează cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Împiedicarea activității legitime a reprezentanților organului de control în domeniul activităților nucleare și radiologice prin neadmiterea la efectuarea controlului legal

se sancționează cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Prezentarea în scopul evaluării sau controlului a datelor eronate sau incomplete

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Tăinuirea cazurilor de depistare, sustragere, pierdere a surselor de radiații ionizante, a materialelor nucleare, de distrugere a integrității materialelor nucleare și surselor radioactive sau neinformarea, în termen de 24 de ore a organului de control în domeniul activităților nucleare și radiologice despre aceste fapte

se sancționează cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Exploatarea instalațiilor nucleare sau radiologice în lipsa unui sistem de control al calității prin care să asigure cerințele de radioprotecție, de securitate

nucleară și radiologică, de securitate fizică a obiectivului, de pregătire a intervenției de urgență în cazul incidentelor sau accidentelor nucleare sau radiologice

se sancționează cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Neprezentarea datelor, prezentarea datelor false sau neactualizate către organului de control în domeniul activităților nucleare și radiologice privind

informația solicitată prin acte normative pentru includerea în rapoartele naționale privind implementarea cerințelor tratatelor și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte

se sancționează cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Neînregistrarea dozelor de iradiere aplicate pacienților, neraportarea cazurilor de incident radiologie inclusiv iradierea nejustificată a pacienților

se sancționează cu amendă de la 150 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 450 la 750 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

26. Articolul 157:

la alineatul (3):

cuvintele „sau moartea” se exclud;

textul „de la 60 la 72” se substituie cu textul „de la 150 la 240”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Lăsarea în primejdie a animalului de companie sau ținerea acestuia fără hrană sau medicamentele necesare

se sancționează cu amendă de la 72 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins:

„(6¹) Creșterea sau ținerea cîinilor fără autorizația necesară sau în condiții ce prezintă pericol pentru oameni sau animale

se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale.”

27. Se completează cu articolul 158² cu următorul cuprins:

„Articolul 158². Încălcarea normelor și regulilor de desfășurare a activității în domeniul clasificării carcaselor de bovine, porcine și ovine

(1) Nerespectarea de către unitățile de sacrificare a obligației de clasificare și identificare a carcaselor de bovine, porcine și ovine

se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea de către unitățile de sacrificare a obligației de a dispune de un clasificator autorizat

se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Nerespectarea de către unitățile de sacrificare a obligațiilor de înregistrare și prezentare autorității de supraveghere și control a informației privind prețurile pentru carcasele clasificate

se sancționează cu amendă de la 25 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Limitarea accesului inspectorului desemnat de autoritatea de supraveghere și control pentru verificarea corectitudinii clasificării carcaselor

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Clasificarea incorectă a carcaselor de bovine, porcine și ovine autorizate de clasificator

se sancționează cu amendă de la 25 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Clasificarea carcaselor de către o persoană care nu deține autorizație de clasificator sau admiterea către clasificare a carcaselor a unei persoane care nu deține autorizație de clasificator

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

28. Articolul 169 va avea următorul cuprins:

„Articolul 169. Încălcarea normelor de desfășurare a activității de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale, la piața produselor petroliere, la furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare

Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere, la furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș, sate, comune și la producerea, distribuția și/sau furnizarea energiei termice, a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu manifestată prin:

a) refuzul de a permite efectuarea controalelor, a verificărilor și a inspecțiilor dispuse de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei sau obstrucționarea acestei autorități în efectuarea acestora;

b) neprezentarea în termen a datelor, a informațiilor solicitate de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei sau furnizarea de date și informații incorecte sau incomplete;

c) întârzierea nejustificată în racordarea instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali potențiali la rețelele electrice, la rețelele de gaze naturale, la executarea bransamentelor de apă/racordurilor de canalizare la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare la rețelele

de distribuție și/sau furnizare a energiei termice sau în reconectarea instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale, de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau energie termică ale consumatorilor finali la rețelele electrice, la rețelele de gaze naturale, la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau energie termică;

d) aplicarea incorectă a tarifelor reglementate, a prețurilor reglementate la energia electrică, la gazele naturale, la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și la energia termică sau aplicarea tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate, care nu au fost avizate sau aprobate de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei;

e) refuzul nejustificat al furnizorilor care îndeplinesc obligații de serviciu public de a încheia contract de furnizare a energiei electrice, a gazelor naturale, a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, de distribuție și/sau furnizare a energiei termice;

f) refuzul nejustificat al operatorilor sistemelor de transport sau al operatorilor sistemelor de distribuție de a încheia contract pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, a gazelor naturale sau contract pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale, de alimentare cu apă și/sau de canalizare, de distribuție și/sau furnizare a energiei termice;

g) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a prevederilor actelor normative de reglementare privind extinderea rețelelor electrice, a rețelelor de gaze aprobate de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei;

h) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind anunțarea consumatorilor finali despre întreruperile programate în livrarea energiei electrice, a gazelor naturale, de alimentare cu apă sau energie termică în termenele și în condițiile stabilite în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, în Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în Regulamentul privind furnizarea energiei termice;

i) nerespectarea de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici, cu care a încheiat contracte de furnizare a serviciului public nominalizat;

j) deconectarea nejustificată a instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali de la rețeaua electrică, de la rețeaua de gaze naturale, de la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare, de la rețeaua de distribuție a energiei termice sau limitarea, întreruperea nejustificată a livrării energiei electrice, a gazelor naturale, a apei, a energiei termice către consumatori;

k) refuzul nejustificat al operatorilor sistemelor de transport, al operatorilor sistemelor de distribuție privind eliberarea avizului de racordare la

rețeaua electrică, la rețeaua de gaze naturale, la rețeaua de energie termică, eliberarea avizului de branșare/racordare la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare;

l) practicarea fără licență, fără autorizație a genurilor de activitate licențiate, autorizate în conformitate cu actele normative care reglementează piața energiei electrice, piața gazelor naturale și piața produselor petroliere sau delegarea atribuțiilor și a funcțiilor licențiate, autorizate către un terț care nu deține licență, autorizație pentru desfășurarea genului de activitate respectiv;

m) neexecutarea în termen a măsurilor dispuse, prin decizii sau prin hotărâri de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei ori neîndeplinirea în termen a prevederilor prescripției privind lichidarea încălcărilor constatate de această autoritate;

n) nerespectarea normelor tehnice de exploatare a rețelelor electrice, a rețelelor de gaze naturale, a centralelor electrice, a instalațiilor de producere a gazelor naturale și a combustibilului, a instalațiilor de stocare și de depozitare a combustibilului, care poate avea drept rezultat diminuarea fiabilității și a calității livrării energiei electrice, a gazelor naturale sau a combustibilului către consumatori;

o) nerespectarea prevederilor legale la planificarea extinderii rețelelor termice, precum și încălcarea Normelor tehnice ale rețelelor termice elaborate și aprobate de Agenție, privind extinderea, exploatarea, reparația și întreținerea rețelelor termice;

p) nerespectarea prevederilor legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, a contractelor încheiate, a Regulamentului privind exploatarea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare, la exploatarea, întreținerea, reparația, dezvoltarea sau modificarea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, precum și a rețetelor interne de alimentare cu apă și de canalizare din blocurile locative de către operator;

q) nerespectarea de către operator a prevederilor Regulamentului cu privire la indicatorii de calitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

r) nerespectarea altor condiții stabilite în licențele, în autorizațiile eliberate pentru desfășurarea activităților de pe piața energiei electrice, a gazelor naturale sau a produselor petroliere, la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și la producerea, distribuția și/sau furnizarea energiei termice se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

29. La articolul 176, în titlul și dispoziție, după cuvântul „reprezentantului” se introduc cuvintele „sau administratorului”, iar după cuvintele „de alimentare cu apă și de canalizare” – cuvintele „, de energie termică”.

30. Articolul 177 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor manifestată prin:

- a) intervenții neautorizate care afectează structura de rezistență a blocului locativ;
  - b) extinderea neautorizată a încăperilor din contul balcoanelor și al logiilor în blocul locativ, precum și extinderea balcoanelor și logiilor existente;
  - c) extinderea și reamplasarea neautorizată a bucătăriilor și blocurilor sanitare din contul încăperilor locuibile în blocul locativ;
  - d) reamplasarea neautorizată a rețelelor de apă și canalizare;
  - e) intervenții neautorizate la canalele de ventilare;
  - f) spargerea golurilor noi și lărgirea golurilor existente în pereții structurali ai blocurilor locative;
  - g) comasarea apartamentelor pe verticală cu spargerea sau demontarea planșelor;
  - h) modificarea sistemelor de încălzire cu instalarea agregatelor la balcoane și logii în blocuri locative, cu excepția sistemelor de încălzire autonomă instalate conform proiectului și normativelor în vigoare;
  - i) construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, bovindourilor, transformarea în bovindouri a logiilor și balcoanelor existente și altele, cu excepția acoperișurilor, care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative;
  - j) efectuarea lucrărilor de termoizolare și tratare coloristică a fațadei în lipsa autorizației de construire, eliberată de autoritatea publică locală
- se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

31. Articolul 180 se completează cu alineatele (12)-(19) cu următorul cuprins:

„(12) Schimbarea destinației locuințelor prin trecerea lor din fondul public de locuințe în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință, cu încălcarea prevederilor legislației,

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcției de răspundere cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(13) Trecerea locuințelor în categoria celor cu altă destinație decât cea de locuință în blocurile locative cu apartamente proprietate privată, cu încălcarea prevederilor legislației,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcției de răspundere cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(14) Refuzul nemotivat al proprietarului sau al locatarului să asigure accesul în locuință sau încăperea cu altă destinație decât cea de locuință din blocul locativ a administratorului asociației de proprietari în condominiu sau a

întreprinderii de gestionare a fondului locativ din care face parte locuința sau încăperea, precum și a reprezentantului acestora la rețelele ingineresti de uz comun din locuința sa și la elementele constructive ale proprietății comune, în cazul în care este necesar să se inspecteze, să se repare sau să se înlocuiască unele elemente din proprietatea comună la care se poate avea acces numai din locuința respectivă, precum și în cazul inspectărilor planificate a stării tehnice a clădirilor, verificării corectitudinii montării, sigilării și funcționării contoarelor, conform documentelor normative în vigoare, precum și preluarea informației echipamentelor de măsurare respective

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(15) Folosirea ascensoarelor de pasageri pentru transportarea materialelor de construcție care depășesc limita greutății permise după caracteristica tehnică a ascensorului și a deșeurilor neambalate

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(16) Executarea lucrărilor de supraetajare și mansardare pe timp de iarnă

se sancționează cu amendă de la 18 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 360 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(17) Eschivarea proprietarului sau administratorului asociației de proprietari în condominiu sau a întreprinderii de gestionare a fondului locativ de la menținerea construcțiilor deținute sau, după caz, gestionate în stare de siguranță, întreprinderea măsurilor de asigurare a integrității elementelor constructive ale acestora, a elementelor decorative și instalațiilor amplasate pe fațadele construcțiilor

se sancționează cu amendă în mărime de la 6 la 12 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(18) Eschivarea proprietarului locuinței sau a locatarului de la regimul stabilit de menținere a curățeniei și de igienizare în interiorul locuinței sau ale caselor individuale și a construcțiilor auxiliare, sau a administratorului asociației de proprietari în condominiu sau a întreprinderii de gestionare a fondului locativ de la regimul stabilit de menținere a curățeniei și de igienizare în locurile de uz comun destinate și folosite pentru trecerea în locuințe (scări, coridoare, cabina ascensorului), precum și în alte spații comune care sînt parte componentă ale blocului locativ și a construcțiilor auxiliare

se sancționează cu amendă în mărime de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 30 de ore, cu amendă de la 60 la 120 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(19) Debransarea neautorizată de la serviciile comunale și necomunale care constituie exigențele minime pentru locuințe

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice și de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

32. Se completează cu articolele 180¹ și 195¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 180¹. Încălcarea regulilor cu privire la accesul autovehiculelor utilizate cu sistem de alimentare cu gaze în parcările subterane sau parcările de tip închis

Încălcarea de către deținătorii de parcări subterane sau parcări supraterane de tip închis a regulilor care interzic accesul autovehiculelor utilizate cu sistem de alimentare cu gaze

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

„Articolul 195¹. Încălcarea modului de depunere a declarațiilor referitoare la plantațiile viticole

Neprezentarea în termen sau prezentarea de către deținătorii de plantații viticole a declarațiilor neveridice referitoare la înființarea, înregistrarea în Registrul vitivinicol, reconstrucția/restabilirea și defrișarea plantațiilor viticole

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

33. Articolul 196:

alineatele (2), (9) și (10), cuvintele „de origine animală” se substituie cu cuvântul „alimentare” ;

se completează cu alineatul (13) cu următorul cuprins:

„(13) Desfășurarea activității de comerț cu hrană pentru animale în lipsa autorizației sanitar-veterinare de funcționare

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

34. Articolul 196¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 196¹. Încălcarea normelor sanitar-veterinare în domeniul farmaceutic veterinar și al asistenței medicale veterinare

(1) Practicarea ca profesie a activității de asistență medicală veterinară sau farmaceutice veterinare în lipsa studiilor medicale veterinare

se sancționează cu amendă de la 40 pînă la 80 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 pînă la 170 unități convenționale

aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea regulilor de prescriere a rețetelor și de eliberare a produselor farmaceutice de uz veterinar

se sancționează cu amendă de la 5 pînă la 30 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 pînă la 120 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Desfășurarea activității farmaceutice veterinare în locuri neautorizate

se sancționează cu amendă de la 50 pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 pînă la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Păstrarea și etichetarea neconformă a produselor farmaceutice de uz veterinar, precum și depozitarea, distribuirea, comercializarea și utilizarea produselor farmaceutice de uz veterinar neautorizate, interzise, expirate sau fără documentul care să ateste calitatea și/sau proveniența acestora

se sancționează cu amendă de la 50 pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 pînă la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 pînă la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Nerespectarea prevederilor legale privind păstrarea evidențelor referitoare la animalele tratate, nerespectarea perioadei de așteptare pentru animalele/păsările tratate sau a produselor obținute de la acestea

se sancționează cu amendă de la 30 pînă la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 pînă la 160 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Nerespectarea prevederilor legale care reglementează producerea, distribuția, comercializarea și utilizarea produselor farmaceutice de uz veterinar, al aditivilor furajeri și a hranei pentru animale

se sancționează cu amendă de la 50 pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 pînă la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Folosirea antibioticelor în hrana pentru animale în calitate de stimulatori de creștere sau cu scop profilactic

se sancționează cu amendă de la 50 pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 pînă la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 pînă la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Netransmiterea notificărilor privind operațiunile de import/export/utilizare a produselor din domeniul farmaceutic veterinar și din domeniul hranei pentru animale

se sancționează cu amendă de la 30 pînă la 80 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Modificarea adusă produselor farmaceutice de uz veterinar înregistrate, a instrucțiunilor de utilizare și informațiilor de pe etichetă, de către producători, importatori, fără informarea scrisă a autorității competente,

se sancționează cu amendă de la 50 pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 pînă la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 pînă la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

35. Articolul 197 alineatul (21) se abrogă.

36. Se completează cu articolul 199¹³ cu următorul cuprins:

„Articolul 199¹³. Încălcarea regimului de siguranță la bordul navei

(1) Lipsa la bordul navelor a materialelor și instalațiilor de menținere a vitalității navei

se sancționează cu amendă de la 48 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Lipsa la bordul navei a rolului de abandon, de om la apă și de incendiu se sancționează cu amendă de la 6 la 18 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

37. Articolul 200:

în titlul articolului, cuvîntul „periculoase” se exclude;
alineatele (1)–(3), textul „periculoase (inflamabile, explozive),” se exclud.
la alineatul (4), după cuvîntul „separarea” se introduc cuvintele „necorespunzătoare a”.

38. Se completează cu articolul 200¹ cu următorul cuprins.
„Articolul 200¹. Încălcarea regulilor traficului de mărfuri periculoase

(1) Transportarea mărfurilor periculoase interzise la transport se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Admiterea scurgerilor substanțelor periculoase la transportul mărfurilor periculoase

se sancționează cu amendă de la 6 la 18 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Utilizarea unui mijloc de transport interzis pentru transportul mărfurilor periculoase sau transportarea lor în condiții de izolare interzise sau neaprobată

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Transportul cu un vehicul fără certificatul de agreare, certificatul de competență profesională, documentația de transportare a mărfurilor periculoase și instrucțiunile scrise pentru conducătorul auto conform reglementărilor specifice transportului rutier de mărfuri periculoase

se sancționează cu amendă de la 30 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Nerespectarea dispozițiilor de limitare a cantităților de mărfuri periculoase transportate cu o unitate de transport,

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Transportul mărfurilor periculoase fără indicarea acestora în documentele de transportare

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Transportul mărfurilor periculoase fără placardarea și marcarea vehiculului

se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Nedetinererea de către conducătorul auto a certificatului de pregătire profesională specială

se sancționează cu amendă de la 6 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(9) Lipsa la bordul vehiculului a echipamentelor conform Acordului european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (ADR) sau în instrucțiunile scrise

se sancționează cu amendă de la 6 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Nedesemnarea consilierului de siguranță în cadrul întreprinderii

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

39. La articolul 207, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

40. Articolul 221:

se completează cu alineatele (3)–(6) cu următorul cuprins:

„(3) Eliberarea dovezii de inspectare tehnică periodică a vehiculelor sau remorcilor acestora care nu au fost prezentate pe linia de testare sau care nu au fost supuse încercărilor prescrise cu calificativele stabilite de normele tehnice, sau eliberarea acestei dovezii pentru alte categorii de vehicule decât cele pentru care este autorizată unitatea de inspectare tehnică

se sancționează cu amendă de la 60 la 72 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicate persoanei juridice.

(4) Admiterea spre desfășurarea activității de inspectare tehnică periodică a persoanelor neatestate conform prevederilor Codului transporturilor rutiere

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicate persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Neeliberarea certificatelor de garanție pentru lucrările executate

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicate persoanei juridice.

(6) Neasigurarea de către întreprinderile autorizate a evidenței vehiculelor scoase din uz, asupra căror s-a derulat activitatea de dezmembrare și/sau lipsa evidenței modului de tratare a caroseriilor/șasiurilor rezultate din activitatea de dezmembrare și/sau lipsa containerelor pentru depozitarea bateriilor de acumulare (acumulatoarelor), și/sau lipsa rezervoarelor pentru depozitarea lichidelor de la vehiculele scoase din uz

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicate persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

41. Articolul 223:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Acțiunile specificate în alin. (1), comise din imprudență se sancționează cu amendă de la 9 la 18 unități convenționale.”

42. Articolul 224:

dispoziția alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Circulația pe drumuri cu structură rutieră capitală a vehiculelor cu șenile, a vehiculelor echipate cu pneuri utilizate cu crampoane (în lipsa pe suprafața carosabilului a zăpezii, gheții sau poleiului, excepție fiind cazurile când se atestă o diferență esențială a condițiilor meteo pe întreg teritoriul Republicii Moldova), a vehiculelor cu tracțiune animală, precum și a celor neechipate corespunzător, care transportă încărcături neacoperite cu prelată a căror scurgere provoacă poluarea învelișului rutier, a terenurilor adiacente drumurilor sau încetinirea circulației rutiere.”;

se completează cu alineatele (11) și (12) cu următorul cuprins:

„(11) Nerespectarea de către conducătorii de vehicule sau de către agenții transportatori a cerințelor Regulamentului cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise prin:

a) transportarea încărcăturilor fără deținerea autorizației speciale pentru transporturile cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise sau a căror masă totală, sarcina masică pe osie nu coincide cu informația indicată în autorizație;

b) necoresponderea traseului de deplasare a mijlocului de transport indicat în autorizație, precum și perioadei de efectuare;

c) nerespectarea de către transportator a cerințelor speciale de transportare, cât și celor de securitate indicate în autorizație sau avizul poliției

se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice.

(12) Efectuarea transportului rutier cu încălcarea restricțiilor de circulație privind masa totală a vehiculelor, în cazul în care temperatura aerului este mai mare de 30°C,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

43. La articolul 225, în titlul articolului și în dispoziția alineatului (1), după cuvintele „intenționată a” se introduc cuvintele „unei benzi de circulație sau”.

44. Articolul 226:

în titlul articolului, cuvintele „benzii de separație” se substituie cu cuvintele „zonei drumului”;

alineatul (1), cuvintele „pe banda de separație” se substituie cu cuvintele „în zona drumului”;

alineatul (2), cuvintele „Executarea împrejmuirilor” se substituie cu cuvintele „Efectuarea lucrărilor de construcție, terasament, amenajare, îngrădire”, după cuvântul „arborilor” se introduc cuvintele „și alte lucrări”, cuvintele „în zona de protecție” se substituie cu cuvintele „în zona drumului și în zonele de protecție”.

45. Articolul 228:

la alineatul (3), după cuvântul „longitudinale” se introduc cuvintele „pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

(8) Exploatarea vehiculelor pe drumurile publice cu structura rutieră capitală și cu structura rutieră ușoară care au pe roți sau în caroserie noroi, materiale de construcție ce se depun pe carosabil

se sancționează cu amendă de la 12 la 24 de unități convenționale cu

aplicarea a 3 puncte de penalizare.”

46. Articolul 230:

la alineatul (1), după cuvintele „număr de înmatriculare indescifrabil” se introduc cuvintele „sau cu număr de înmatriculare camuflat”;

alineatul (2) se completează cu cuvintele „sau cu număr de înmatriculare camuflat”;

dispoziția alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Conducerea unui vehicul cu un număr de înmatriculare fals sau neatribuit acestuia de autoritatea competentă”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Amplasarea ilegală pe vehicul a unui număr de înmatriculare fals sau neatribuit acestuia de autoritatea competentă sau deținerea unui vehicul cu un astfel de număr

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale.”

47. La articolul 231:

alineatul (3) se abrogă;

sanțiunea alineatului (4) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 60 la 90 unități convenționale”.

48. La articolul 232, în sancțiunea alineatelor (1) și (2), cuvintele „cu aplicarea a 2 puncte de penalizare” se exclud.

49. La articolul 233, alineatul (2), cuvântul „Guvern” se substituie cu cuvântul „lege”.

50. La articolul 235, dispoziția alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Utilizarea contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere a mijloacelor de comunicații electronice în timpul conducerii vehiculului.”

51. Se completează cu articolul 235¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 235¹. Încălcarea regulilor de transportare a copiilor în vîrstă de pînă la 7 ani

Transportarea copiilor în vîrstă de pînă la 7 ani contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere

se sancționează cu amendă de la 12 la 24 de unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”

52. Articolul 238:

sanțiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale cu aplicarea 4 puncte de penalizare”;

sanțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale cu aplicarea 4 puncte de penalizare”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alin. (1)–(3) care a generat o situație de accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 25 la 40 de unități convenționale sau cu privarea dreptului de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”

53. Articolul 239:

denumirea se completează în final cu cuvintele „sau pietonale”;

alineatul unic devine alineatul (1), iar dispoziția se completează în final cu cuvintele „sau pietonale”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor alin. (1), care a generat o situație de accident de circulație sau care a împiedicat sau intimidat circulația regulamentară a pietonilor sau a cicliștilor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”

54. Articolul 240:

în sancțiunea alineatului (1), textul „12 la 15” se substituie cu textul „15 la 30”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alin. (1) și (2), care a generat o situație de accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”

55. Articolul 241 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alineatele alin. (1) și (2), care a generat o situație de accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 30 la 42 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la un an la 3 ani”.

56. La articolul 243, în dispoziție, cuvântul „vinovat” se substituie cu cuvintele „persoana implicată”.

57. Se completează cu articolul 243¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 243¹. Deplasarea neautorizată în grup pe drumurile publice

(1) Participarea conducătorilor de vehicule la deplasarea neautorizată în grup (cu excepția coloanelor oficiale) pe drumurile publice, care a condiționat crearea impedimentelor în circulația rutieră,

se sancționează cu amendă de la 45 la 60 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(2) Participarea la desfășurarea neautorizată pe drumurile publice a concursurilor, antrenamentelor, competițiilor cu vehicule sau cu animale,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare persoanelor care dețin permis de conducere.

(3) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alineatele alin. (1) și (2), care a generat riscul producerii unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”

(4) Organizarea acțiunilor prevăzute la alin. (1) și (2)

se sancționează cu amendă de la 75 la 90 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de pînă la un an a persoanelor care dețin permis de conducere a vehiculelor.”

58. Articolul 244 se abrogă.

59. La articolul 245, în sancțiunea alineatului (1), textul „3 la 6” se substituie cu textul „6 la 9”.

60. Articolul 263:

la alineatul (2), cuvintele „în baza licenței de avocat, de notar, de executor judecătoresc, de mediator” se substituie cu cuvintele „în baza atestatului de mediator, a licenței de notar, de executor judecătoresc, de avocat sau de expert judiciar care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, autorizației pentru activitatea de administrator autorizat, interpret și/sau traducător”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

(6) Desfășurarea activității de întreprinzător cu încălcarea dreptului la denumire, stabilite de lege, și/sau a modului de utilizare a denumirii sau a denumirii oficiale sau istorice a statului, a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului

se sancționează cu amendă de la 72 la 150 de unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicate persoanei juridice. ” ;

se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins:

„(6¹) Neexecutarea obligației de modificare a denumirii în cazul retragerii permisiunii de utilizare a denumirii oficiale sau istorice a statului, ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

61. La articolul 266 alineatul (6), cuvintele „a notarilor publici și a

avocaților” se substituie cu cuvintele „a notarilor, avocaților, mediatorilor, executorilor judecătorești, experților judiciari care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpreților și traducătorilor, a administratorilor autorizați”.

62. La articolul 267, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.”

63. La articolul 274, alineatul (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Comercializarea produselor alimentare în lipsa documentelor ce confirmă proveniența, siguranța și calitatea acestora

se sancționează cu amendă de la 30 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Comercializarea produselor alimentare cu nerespectarea condițiilor de păstrare, transportare și în lipsa condițiilor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor

se sancționează cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

64. Se completează cu articolele 283¹ și 284¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 283¹. Producerea, comercializarea, restabilirea (restaurarea), schimbarea și/sau utilizarea neautorizată a plăcilor de înmatriculare și/sau semifabricatelor acestora

Producerea, comercializarea, restabilirea (restaurarea), schimbarea și/sau utilizarea neautorizată a plăcilor de înmatriculare și/sau semifabricatelor acestora se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicate persoanei fizice și de la 300 la 450 de unități convenționale aplicate persoanei juridice și persoanei cu funcția de răspundere, cu sau fără privarea în ambele cazuri a dreptului de a desfășura o anumită activitate pe un termen până la doi ani.” ;

Articolul 284¹. Achiziționarea strugurilor din plantații viticole neînregistrate în modul stabilit și comercializarea sau achiziționarea produselor vitivinicole de la unitățile vinicole neînregistrate în modul stabilit

Achiziționarea de către unitățile vinicole a strugurilor - materie primă, destinați procesării, de la persoane fizice și juridice, deținători de plantații viticole neînregistrate în Registrul vitivinicol, precum și comercializarea sau achiziționarea vinului și produselor obținute pe bază de must și/sau obținute pe bază de vin de la unitățile vinicole neînregistrate în Registrul vitivinicol

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale și/sau cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la 6 luni, aplicată persoanei juridice.”

65. La articolul 285, dispoziția alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Îndeplinirea eronată a registrelor vitivinicole de evidență, a declarațiilor vitivinicole la toate etapele procesului tehnologic de fabricare sau a altor declarații prevăzute de actele normative, evitarea trasabilității, omiterea prezentării sau prezentarea cu depășirea termenelor stabilite de legislație a declarațiilor vitivinicole.”

66. Articolul 287:

la alineatul (1), cuvintele „care traversează frontiera de stat (vamală) a Republicii Moldova” se exclud;

la alineatul (6), după cuvântul „plumburilor,” se introduc cuvintele „sigiliilor vamale,”;

dispoziția alineatului (8) se completează cu cuvintele „sau nerespectarea măsurilor de politică economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii”;

la alineatul (16), după cuvântul „insultarea” se introduc cuvintele „sau amenințarea”.

67. La articolul 298 alineatul (2¹), dispoziția se completează cu cuvintele „dacă fapta nu constituie infracțiune.”

68. Articolul 299 va avea următorul cuprins:

„Articolul 299. Încălcarea regulilor de producere, de evidență, de vânzare-cumpărare a blanchetelor de strictă evidență și/sau de utilizare a hîrtiei speciale cu semne de protecție și simbolurile de stat, destinate confecționării documentelor/blanchetelor de strictă evidență

Încălcarea regulilor de producere, de evidență, de vânzare-cumpărare a blanchetelor de strictă evidență și/sau de utilizare a hîrtiei speciale cu semne de protecție și simbolurile de stat, destinate confecționării documentelor/blanchetelor de strictă evidență

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicate persoanei fizice și de la 150 la 200 de unități convenționale aplicate persoanei juridice și persoanei cu funcția de răspundere, cu sau fără privarea în ambele cazuri a dreptului de a desfășura o anumită activitate pe un termen până la doi ani.”

69. La articolul 301 alineatul (2), cifra „100” se substituie cu cifra „60”.

70. Articolul 305 se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

(11) Nerespectarea de către asigurător (reasigurator) a termenelor legale sau a obligațiilor de plată a despăgubirilor, indemnizațiilor și altor drepturi de asigurare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

71. Se completează cu articolul 313⁵ cu următorul cuprins:

„Articolul 313⁵. Încălcarea modului de convocare sau organizare a ședinței organului colegial

(1) Neconvocarea sau neasigurarea organizării ședinței organului colegial conform legislației sau dispozițiilor actelor statutare de către conducătorul, secretarul organului colegial sau altă persoană în atribuțiile cărora intră convocarea și/sau organizarea ședinței organului colegial, dacă aceasta a determinat prezumția legală a aprobării tacite a unui act ilegal,

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale.

(2) Acțiunile specificate la alin.(1) săvârșite premeditat sau dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile,

se sancționează cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

72. Articolul 330 va avea următorul cuprins:

„Articolul 330. Refuzul, neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor prevăzute de lege de către respondenți privind prezentarea datelor statistice, neprezentarea la timp a datelor statistice sau prezentarea de date statistice eronate

Refuzul, neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor prevăzute de lege de către respondenți privind prezentarea datelor statistice, neprezentarea la timp de către respondenți a datelor individuale sau agregate în scopuri statistice sau prezentarea de date statistice eronate ori în volum incomplet, cu excepția informației privind convingerile ideologice, apartenența politică, antecedentele penale, sănătatea și viața intimă a persoanei fizice

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 120 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

73. Se completează cu articolul 330⁵ cu următorul cuprins:

„Articolul 330⁵. Încălcarea legislației din domeniul concurenței

(1) Acțiunile sau inacțiunile persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților și instituțiilor administrației publice centrale și locale, ale membrilor organelor colegiale, de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței, stabilite prin decizia Consiliului Concurenței,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Neexecutarea în termen sau executarea necorespunzătoare a deciziilor și prescripțiilor emise de Consiliul Concurenței în vederea aplicării legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

74. La articolul 332¹:

titlul articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 332¹. Încălcarea regulilor de transportare a străinilor și a obligației de a prezenta datele privind pasagerii transportați”;

la alineatul (3), cuvintele „transportatorii aerieni” se substituie cu cuvintele „transportatori”, iar cuvintele „vor intra pe teritoriul Republicii Moldova” se substituie cu cuvintele „vor intra/ieși în/din Republica Moldova”.

75. Articolul 333:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Încălcarea de către cetățenii străini sau de către apatrizi a regulilor de ședere în Republica Moldova prin nepărăsirea teritoriului țării la expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.”;

se completează cu alineatele (4¹)-(4³) cu următorul cuprins:

„(4¹) Nedecararea de către străini în termen de 15 zile despre schimbarea documentului de călătorie, precum și pierderii, furtului, deteriorării documentului de călătorie/permisului de ședere/buletinului de identitate sau orice modificare intervenită în starea civilă și în datele cu caracter personal, în special schimbarea numelui, prenumelui, cetățeniei, domiciliului și/ sau reședinței, încheierea, desfacerea ori anularea căsătoriei

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.

(4²) Nerespectarea de către străin a obligației de a avea în permanență asupra sa permisul de ședere sau buletinul de identitate pentru apatrizi, să nu îl înstrăineze și să îl prezinte la solicitarea organelor abilitate ori de câte ori i se solicită acesta

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.

(4³) Reținerea documentului de călătorie al unui străin sau a permisului de ședere sau a buletinului de identitate de către persoane neautorizate

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

alineatul (5), după cuvintele „nu se aplică” se introduc cuvintele „față de cetățenii străini care părăsesc benevol teritoriul Republicii Moldova în termen de 15 zile după expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat sau”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Facilitarea sub orice formă a șederii ilegale a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, dacă aceasta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

76. La articolul 335, în dispoziție, cuvintele „fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei” se substituie cu cuvintele „dacă fapta nu constituie infracțiune”.

77. Se completează cu articolul 336¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 336¹. Imixtiunea în procesul contravențional

(1) Imixtiunea, sub orice formă, în activitatea agentului constatator cu scopul de a împiedica exercitarea atribuțiilor funcționale

se sancționează cu amendă de la 24 la 36 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau alin. (2), săvârșite cu folosirea situației de serviciu, dacă aceasta nu constituie infracțiune

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

78. La articolul 342, textul „12 la 30” se substituie cu textul „30 la 60”.

79. Articolul 343 se abrogă.

80. La articolul 344 alineatul (3) litera c), cuvintele „a autorizației de funcționare” se exclud.

81. Articolul 350¹ se abrogă.

82. Articolul 357:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Efectuarea lucrărilor de reconstrucție sau a altor lucrări, însoțite de zgomot, în încăperile din blocurile locative în intervalul dintre ora 18.00 și ora 8.00

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

83. Articolul 360 va avea următorul cuprins:

„Articolul 360. Încălcarea modului de comercializare și/sau de înstrăinare a armelor letale sau neletale și/sau a munițiilor aferente

(1) Comercializarea armelor letale sau neletale și/sau a munițiilor aferente persoanelor care nu sînt autorizate în modul stabilit de legislația în vigoare

se sancționează, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale

aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o astfel de activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Încălcarea modului de înstrăinare a armelor letale sau neletale supuse autorizării și/sau munițiilor aferente sau transmiterea acestora unei persoane neautorizate în modul stabilit de legislația în vigoare

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 2 ani la 5 ani.

(3) Eschivarea de la înstrăinarea armelor letale și neletale supuse autorizării sau încălcarea termenului de depunere a acestora la poliție ori la un armurier licențiat în domeniul comercializării armelor în cazul încetării, limitării sau suspendării dreptului de deținere a acestora

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

84. Articolul 361:

titlul și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Articolul 361. Încălcarea regulilor de păstrare, deținere, transport, port și folosire sau aplicare a armelor letale și neletale și/sau a munițiilor aferente, precum și de port al armelor albe

(1) Încălcarea regulilor de păstrare, deținere, port și folosire sau transport al armelor letale și neletale și/sau al munițiilor aferente”;

se sancționează cu amendă de la 6 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 2 ani la 5 ani, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Depășirea limitei de aplicare a armelor letale și neletale

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 2 ani la 5 ani.”;

dispoziția alineatului (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Procurarea, păstrarea, purtarea, folosirea, repararea sau comercializarea ilegală a armelor neletale care fac obiectul declarării sau altor arme nesupuse autorizării”;

la alineatul (5):

în dispoziție, cuvintele „armei individuale” se substituie cu cuvintele „armelor letale și/sau neletale supuse autorizării”;

în sancțiune, sintagma „cu privarea de dreptul de deținere a armei și de portarma pe un termen de la 6 luni pînă la un an” se substituie cu sintagma „cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de 5 ani.”;

se completează cu alineatele (5¹), (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(5¹) Împotrivirea sau eschivarea persoanei care poartă asupra sa arme letale și/sau neletale supuse autorizării de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armelor pe un termen de 5 ani.”;

„(7) Introducerea, purtarea, deținerea sau păstrarea armei letale sau neletale la întruniri sau în locuri aglomerate, cum ar fi: stadioane, instituții de învățământ, instituții ale autorităților publice centrale, instanțe judecătorești, locașuri sfinte, săli de spectacol și adunări publice, precum și în alte locuri unde folosirea acestor arme este interzisă prin lege

se sancționează cu amendă de la 70 la 90 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 2 ani la 5 ani.

(8) Portul armelor albe, cu excepția cuțitelor de vânătoare pe terenurile destinate vînatului pentru care este autorizat,

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.”

85. Articolul 362:

titlul și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Articolul 362. Încălcarea termenului de înregistrare a armelor letale și neletale sau de vizare a permisului de armă ori a permisului de deținere a armelor

(1) Încălcarea termenului de înștiințare a poliției privind schimbarea locului de păstrare a armei sau a termenului de a se prezenta la poliție în vederea înregistrării armei și obținerii permisului de armă sau a certificatului de deținător

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

dispoziția alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Încălcarea termenului de vizare a permisului de armă sau a permisului de deținere a armelor”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Încălcarea termenului de vizare a permisului de armă sau a permisului de deținere a armelor pentru o perioadă mai mare de un an

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice ori cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de pînă la 5 ani.”

86. Articolul 363 se abrogă.

87. Articolul 364:

dispoziția alineatului (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Prezentarea, producerea ori difuzarea publicității neoneste, neautentice, amurale, sexiste sau a oricărei alte publicități ce contravine legii și ordinii publice de către agenții de publicitate”;

se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Afișarea în blocuri locative, în afara panourilor informative (publicitare) sau a locurilor destinate pentru publicitate, a diverselor informații se sancționează cu amendă în mărime de 6 la 12 unități convenționale aplicată persoanei fizice și cu amendă în mărime de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

88. Se completează cu articolul 365³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 365³.** Încălcarea regulilor de comportament al spectatorilor la competiții sportive oficiale desfășurate în incinta sălilor sportive sau stadioanelor.

(1) Pătrunderea spectatorilor în sălile sportive ori pe stadioane fără bilete ori cu încălcarea regulilor de acces stabilite de către organizator sau administrator sau cu fața ascunsă, mascată pentru a împiedica identificarea persoanei sau pătrunderea cu animale, cu excepția câinilor călăuză cu botniță,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 10 la 15 ore.

(2) Aruncarea asupra spectatorilor, sportivilor ori forțelor de ordine, asupra bunurilor aflate în incinta sălilor sportive sau stadioanelor cu obiecte de orice fel, inclusiv substanțe chimice ori deteriorarea bunurilor amplasate în sălile sportive sau stadioane

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 50 de ore.

(3) Introducerea în sălile sportive, terenuri de sport sau pe stadioane a emblemelor, a steagurilor, a pancartelor sau altor materiale ce conțin simboluri, imagini ori texte cu conținut obscen, discriminatoriu, fascist ori extremist sau difuzarea lor prin orice mijloc în sălile sportive sau pe stadioane

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 25 de ore.

(4) Comercializarea biletelor contrar regulilor stabilite de organizatori se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 35 de ore.

(5) Introducerea ori aprinderea materialelor pirotehnice în timpul competițiilor sportive oficiale, în sălile sportive, pe terenuri de sport sau pe stadioane

se sancționează cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 35 la 50 de ore.

(6) Deteriorarea, schimbarea locului semnelor ori indicatoarelor amplasate de organizator pentru a facilita accesul în sălile sportive sau stadioane

se sancționează cu amendă de la 120 la 140 de unități convenționale ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 50 de ore.

(7) Neexecutarea imediată a dispoziției de evacuare din sălile sportive, terenuri de sport sau de pe stadioane de către spectatori, ca măsură de evacuare dispusă de către forțele de ordine ori de către organizatori

se sancționează cu amendă de la 140 la 160 de unități convenționale ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 50 la 60 de ore.

(8) Intrarea în sălile sportive sau pe stadioane cu arme, muniții, substanțe explozive, orice substanțe interzise sau obiecte ce pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor

se sancționează cu amendă de la 160 la 200 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

89. Articolul 382:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, poștă electronică, alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate dar acesta a refuzat să o primească.”;

alineatul (4) se completează cu cuvintele „ , precum și să convină de comun acord data și ora când se va putea prezenta”;

alineatul (5) se completează cu propoziția: „Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.”

90. La articolul 383 alineatul (1), cuvintele „sau de stat” se substituie cu cuvintele „ , dacă a fost aplicată o sancțiune contravențională.”.

91. La articolul 384 alineatul (2) litera m), cuvintele „soluționeze cauza” se substituie cu cuvintele „aplice sancțiunea”.

92. La articolul 387 alineatul (5) literele a-d), cuvintele „să soluționeze cauza contravențională” se exclud.

93. Articolul 388:

în tot textul articolului, cuvântul „depoziții”, la orice caz gramatical, se substituie cu cuvântul „declarații”, la cazul gramatical corespunzător;

la alineatul (4) litera c) și alineatul (9), cuvintele „să soluționeze cauza contravențională” se exclud.

94. La articolul 390, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Expertiza judiciară se efectuează de către expertul judiciar înscris în Registrul de stat al experților judiciari. În cazul în care în Registrul de stat al experților judiciari nu sînt experți de specializarea necesară sau în cazul în care nu poate fi numit un alt expert judiciar din motive de incompatibilitate, în calitate de expert judiciar poate fi recunoscută ad-hoc o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei.”

95. Articolul 393:

la alineatul (1) litera d), cifrele „423¹⁰” se substituie cu cifrele „423¹²”;
se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care există mai mult de un act de constatare, examinare sau soluționare, efecte juridice va produce actul care primul a fost întocmit.”

96. Articolul 394 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazurile și în condițiile expres prevăzute de prezentul cod, instanța de judecată examinează cauza contravențională în procedură scrisă.”

97. Articolul 400:

alineatul (1):

cifrele „48”, „244”, „333, 334” și „343” se exclud;

textul „art. 48²-54” se substituie cu textul „art. 49, art. 50, art. 52, art. 54”;

textul „art. 78-78²” se substituie cu textul „art. 78”;

sintagma „art. 91¹ alin. (16) și (18)” se substituie cu sintagma „art. 91¹ alin. (13)-(18) și (20)”;

textul „art. 99-107” se substituie cu textul „99-104, art. 105-107”;

după cifra „176,” se introduce cifra „180¹”;

textul „art. 197 alin. (1)-(4), (9), (11)-(13), (15), (21), (22), (27)” se substituie cu textul „art. 197 alin. (1)-(4), (9), (11)-(13), (15), (16), (22)”;

cifrele „220-226” se substituie cu cifrele „220, 221, 222-226”;

cifrele „228-232, 234-236, 238-242, 245” se substituie cu cifrele „228-243, 245”;

după cifra „313³,” se introduce cifra „313⁵”;

după cifra „326” se introduce textul „alin. (2)-(6), 331, 332, 332¹”;

textul „350-350²” se substituie cu textul „350, 350²”;

textul „354, 355, art. 356 alin. (1) și (2), art. 357-363” se substituie cu textul „354-357, 359-362”;

sintagma „art. 364 alin. (1)-(5¹) se substituie cu sintagma „art. 364 alin. (1)-(5¹), (9);

după cifrele „365” se introduc cifrele „365³”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

(1¹). Contravenția prevăzută la art. 337 se examinează de poliție în măsura în care acțiunile indicate constituie competența poliției”. alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni în limitele competenței:

a) agentul constatator din rîndul angajaților Inspectoratului național de patrulare și ai Inspectoratului național de investigații din cadrul Inspectoratului General al Poliției, precum și din rîndul altor subdiviziuni subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile poliției;

b) șefii de direcții și adjuncții lor, șefii inspectoratelor de poliție și adjuncții lor, șefii secțiilor de poliție, șefii sectoarelor de poliție, șefii posturilor

de poliție, ofițerii principali de sector, ofițerii superiori de sector, ofițerii de sector, angajații secțiilor securitate publică, angajații serviciilor patrulare, angajații secțiilor supraveghere transport și circulație rutieră, angajații serviciilor supraveghere tehnică și accidente rutiere ale inspectoratelor de poliție.”

se completează cu alineatele (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) Sînt în drept, de asemenea, să examineze și să aplice sancțiuni pe cauzele cu privire la contravențiile prevăzute la art. 225 alin. (1), art. 229 alin.(2)-(3), art.234-236, art.238 alin.(1)-(2), art.240 și art.287³, angajații cu statut special din cadrul Serviciului tehnologiei informaționale al Ministerului Afacerilor Interne.”, alineatul (3²) se abrogă, se completează cu alineatele (3³)–(3⁶) cu următorul cuprins:

„(3³) Contravențiile prevăzute la art. 331, 332, 332¹, 333 alin. (1), (2) și (4) se examinează de către Poliția de Frontieră, iar cele prevăzute la art. 228-245, 354 și 355 se examinează și de către Poliția de Frontieră dacă au fost constatate în punctele de trecere a frontierei de stat.

(3⁴) Sînt în drept să examineze cauzele contravenționale prevăzute la alin. (3³) și să aplice sancțiuni șefii de sectoare ale Poliției de Frontieră, adjuncții lor, șefii de schimb, inspectorii superiori, precum și șefii echipelor mobile.

(3⁵) Contravențiile prevăzute la art. 333, 334, 334¹ se constată de angajații cu statut special din cadrul Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne.

(3⁶) Sînt în drept să examineze și să aplice sancțiuni pe cauzele cu privire la contravențiile prevăzute la art. 333, 334 directorul, directorul adjunct, șefii direcțiilor, șefii secțiilor Biroului migrație și azil”;

alineatul (4), după cifra „65,” se introduc cifrele „65², 65³,” cifrele „66–68” se substituie cu cifrele „67, 68”, după cifra „76,” se introduc cifrele „78¹-78²”, cifrele „227, 233, 237, 243” se substituie cu cifra „243¹”, după textul „art. 277¹ alin. (3),” se completează cu textul „art. 312¹”, iar cifra „334¹” se exclude;

alineatul (5), după cifra „65,” se introduc cifrele „65², 65³,” cifrele „66–68” se substituie cu cifrele „67, 68, 78¹-78²”, iar după sintagma „art. 277¹ alin. (3), se introduc cifrele „312¹”, cifrele „233, 237, 243” se substituie cu cifra „243¹”, iar cifrele „334¹” și „358¹” se exclud.

98. La articolul 401 alineatul (1), textul „316 și 350²” se exclude.

99. La articolul 404¹ alineatul (1), după cifrele „330³” se introduc cifrele „330⁵”

100. La articolul 405 alineatul (1), cifrele „109-113” se substituie cu sintagma „109 -112, art. 113 alin. (1)-(6)”.

101. La articolul 406 alineatul (1), după textul „art. 77¹” se introduce textul „art. 79 alin. (1) și (5)”, iar sintagma „ 91¹ alin. (1)-(15) și (17)” se substituie cu sintagma „art. 91¹”.

102. La articolul 407 alineatul (1), textul „art. 197 alin. (1)-(10), (12)-(16), (17)-(26), art. 198-200” se substituie cu textul „art. 197 alin. (1)-(10), (12)-(27), art. 198-200¹”, textul „art. 224 alin. (1)-(10)” se substituie cu textul „art. 224”.

103. La articolul 408² alineatul (1), după cifra „177,” se introduce cifra „180¹,” iar după textul „art. 283 alin. (1),” se introduce textul „art. 283¹,”.

104. La articolul 410, alineatul (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șefii subdiviziunilor și funcționarii din cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, împuterniciți de către directorul sau directorii adjuncți ai Agenției.

(3) Sînt în drept să examineze cauzele contravenționale și să aplice sancțiuni directorul sau directorii adjuncți ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.”

105. La articolul 414 alineatul (1), după textul „art. 157 alin. (1)-(3) și alin. (5),” se introduce textul „(6¹)”, după textul „art. 158, 158¹,” se introduc cifrele „158²”, iar după cifra „284” – cifra „284¹,”.

106. La articolul 415, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Sînt în drept să examineze contravenții și să aplice sancțiuni:

a) Șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale sau comandantul Comendurii militare, în privința contravențiilor prevăzute la art. 242;

b) Șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale sau comandanții centrelor militare, în privința contravențiilor prevăzute la art. 366-374.”

107. Articolul 419 va avea următorul cuprins:

„Articolul 419. Biroul Național de Statistică

(1) Contravențiile prevăzute la art. 330 se constată și se examinează de Biroul Național de Statistică.

(2) Sînt în drept să constate și să examineze contravenții directorul general al Biroului Național de Statistică și adjuncții săi, șefii organelor teritoriale de statistică.”

108. Articolul 423 se abrogă.

109. La articolul 423² alineatul (1), textul „art. 155¹” se substituie cu textul „art. 113 alin. (7) și art. 155¹”.

110. La articolul 423⁵ alineatul (1), textul „și 260” se exclude.

111. Articolul 423⁷ va avea următorul cuprins:

„Articolul 423⁷. Comisia Electorală Centrală

(1) Contravențiile prevăzute la art. 48, 48¹ alin. (1)-(4), 48², art. 51 și art. 53 se constată de către Comisia Electorală Centrală din oficiu sau la sesizarea organelor abilitate.

(2) Are dreptul să constate contravenții și să încheie procese-verbale președintele Comisiei Electorale Centrale sau vicepreședintele Comisiei, în cazul în care îl substituie pe președintele Comisiei.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se trimit pentru examinare în fond instanței de judecată competente.”

112. La articolul 423⁸ alineatul (4), litera d) se abrogă.

113. Articolul 423¹⁰:

la alineatul (1), după cuvintele „prevăzute la art.” se introduc cifrele „104¹,” textul „art. 157 alin. (7) și (8)” se substituie cu textul „art. 157 alin. (1)-(3), (5)- (10),” după cifra „179,” se introduce textul „180¹, 181,” după textul „art. 273 pct.9), 9¹), 11), 15) și 16)” se introduce textul „, art. 326 alin. (1) și alin. (1¹) și art. 364 alin. (1)”;

la alineatul (2), cuvântul „coordonatori” se substituie cu cuvântul „superiori”;

alineatul (3), înainte de cifrele „178” se introduc cifrele „104¹”.

114. Se completează cu articolul 423¹¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 423¹¹. Competența autorității tutelare

(1) Autoritatea tutelară constată contravențiile prevăzute la art. 66.

(2) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la art. 66 se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

115. La articolul 428 alineatul (1), cuvintele „Organul de constatare a contravențiilor” se substituie cu cuvintele „agentul constator”.

116. Articolul 429:

la alineatul (1), cuvintele „organul de constatare a contravențiilor” se substituie cu cuvintele „agentul constator”;

alineatul (7) se abrogă.

117. Articolul 431:

la alineatul (2¹), după textul „art. 287 alin. (8)-(11)” se introduce textul „și (14)”;

la alineatul (4¹), după textul „art.50 alin.(2)” se introduce textul „art. 128 alin. (2) și art.361 alin.(4)”, cuvântul „iar” se exclude, iar textul „art. 287 alin. (8), (10) și (11)” se substituie cu textul „art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14)”;

la alineatul (4²), textul „art. 287 alin. (8), (10) și (11)” se substituie cu textul „art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14)”.

118. La articolul 432, literele d) și e) vor avea următorul cuprins:

- „d) testarea alcoolscoptică sau examenul medical pentru constatarea stării de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe;
- e) interzicerea exploatării vehiculului prin reținerea sau retragerea plăcii cu numărul de înmatriculare a acestuia;”.

119. La articolul 433 alineatul (2):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) Poliția de frontieră, în cauzele de încălcare a regimului frontierei de stat, a regimului zonei de frontieră sau a regimului punctelor de trecere a frontierei de stat;”.

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) Biroul migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne, în cazul contravențiilor ce țin de competența sa.”

120. La articolul 435 alineatul (2) litera b), după cuvintele „regimul frontierei de stat” se introduc cuvintele „regimul zonei de frontieră”.

121. Se completează cu articolul 438¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 438¹. Interzicerea exploatării vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare

(1) Se interzice exploatarea vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare, în cazul constatării abaterilor de la condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a vehiculelor prevăzute de legislația în vigoare.

(2) Plăcile cu numărul de înmatriculare se ridică în cazurile în care:

- a) vehiculul este fabricat sau reutilat cu abateri de la standardele și/sau normativele în vigoare;
- b) vehiculul nu a trecut inspecția tehnică periodică;
- c) numărul de înmatriculare nu corespunde standardului stabilit;
- d) vehiculul este echipat cu dispozitive luminoase și/sau sonore speciale, fără autorizarea respectivă;

e) parbrizul sau suprafețele de geam a portierelor din față sînt umbrite cu depășirea normelor admisibile ori pe acestea sînt amplasate diferite obiecte, care diminuează câmpul vizual al conducătorului.

(3) Faptul necorespunderii stării tehnice și utilajului vehiculului, standardelor și normativelor în vigoare, se consemnează în procesul-verbal de inspectare tehnică a vehiculului, care se va întocmi în 3 exemplare: un exemplar rămîne la persoana care a decis ridicarea plăcilor, al doilea exemplar se transmite persoanei care a preluat spre păstrare plăcile, iar cel de-al treilea exemplar se înmînează conducătorului vehiculului.

(4) Plăcile cu numărul de înmatriculare se vor restitui proprietarului, posesorului sau reprezentantului acestora imediat după înlăturarea neajunsurilor sau defectelor tehnice care au servit drept temei pentru ridicarea acestora.”

122. Articolul 439:

alineatul (2) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) este necesară identificarea proprietarului (posesorului) mijlocului de transport utilizat sau destinat pentru săvârșirea contravenției.”;

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Modul de ridicare, transportare, depozitare și eliberare a vehiculelor în procesul de constatare a contravențiilor precum și de calculare a cheltuielilor aferente se stabilește de Guvern.”

123. La articolul 439¹ alineatul (1), după cifra „(23)” se introduce textul „, art. 200¹ alin. (2) și (3)”, iar textul „art. 224 alin. (5) și (6)” se substituie cu textul „art. 224 alin. (5), (6), (11) și (12)”.

124. Articolul 439⁶ alineatul (1), după cifrele „168” se introduce sintagma „art. 177 alin. (3),”

125. Articolul 440:

la alineatul (1), după cuvintele „de încheiere a” se introduc cuvintele „deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator sau” ;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cel mult 15 zile de la data sesizării, agentul constator este obligat să verifice sesizarea și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol.”;

la alineatul (5), cuvintele „materialele” se substituie cu cuvintele „procesul-verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate”.

126. Se completează cu articolul 440¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 440¹. Contravenția flagrantă

(1) Contravenția flagrantă este contravenția descoperită în momentul săvârșirii ei sau înainte ca efectele ei să fie consumate.

(2) În cazul depistării contravenției flagrante, agentul constator este obligat să întreprindă toate măsurile ce nu suferă amânare și se impun în vederea constatării acesteia.

(3) Procesul contravențional în cazul contravenției flagrante se consideră pornit din momentul descoperirii acesteia.

(4) Contravenția flagrantă urmează a fi înregistrată prin decizie privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator, cel târziu, în următoarea zi lucrătoare din momentul depistării. În acest caz, decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator va conține și acțiunile procesuale efectuate pînă la înregistrare.”

127. La articolul 441 alineatul (1), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) nu este identificat făptuitorul”;

se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) termenul prescripției tragerii la răspundere contravențională a expirat”.

128. Articolul 443:

la alineatul (1) litera c), după cuvintele „datele din buletinul lui de identitate” se completează cu cuvintele „sau după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei”;

alineatul (6) se completează în final cu textul „(numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de telefon);

la alineatul (9), după cuvintele „din cadrul autorității din care face parte agentul constatator,” se introduc cuvintele „sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională”;

la alineatul (11), textul „72 de ore de la stabilirea ei” se substituie cu textul „3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale”;

se completează cu alineatul (11¹) cu următorul cuprins:

„(11¹) În cazul convenirii asupra acordului de colaborare, între agentul constatator și contravenient, în partea rezolutivă a procesului-verbal, se va consemna faptul aducerii la cunoștință contravenientului mărimea amenzii prevăzută pentru contravenția respectivă.”

129. La articolul 444:

alineatul unic devine alineatul (1) și se completează în final cu cuvintele „sau, după caz, decizie asupra cauzei contravenționale”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), contravenția va fi constatată prin acte procesuale diferite, dacă cel puțin una din contravenții este examinată în procedură simplificată.”

130. Articolele 445 și 446 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 445. Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare de stat (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare de stat și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice, a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului verbal.

(2) Celelalte încălcări ale art. 443 sau a altor norme imperative din prezentul Cod pot să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Articolul 446. Cazurile în care nu se încheie proces-verbal cu privire la contravenție

În cazul constatării unei fapte contravenționale, agentul constator nu încheie proces-verbal cu privire la contravenție dacă:

- a) răspunderea contravențională a fost înlăturată conform art. 20-31;
- b) în cazul emiterii de către procuror a ordonanței de a refuza începerea urmăririi penale, de a înceta urmărirea penală din cauză că fapta constituie o contravenție, precum și în cazul liberării de răspundere penală a persoanei cu tragerea la răspundere contravențională. În cazurile indicate, procurorul emite o ordonanță motivată privind pornirea procesului cu privire la contravenție;
- c) fapta contravențională a fost examinată în baza constatărilor personale ale agentului constator.”

131. Articolul 447¹:

la alineatul (1), după cuvintele „de către” se introduc cuvintele „agentul constator,” iar după textul „art. 393 alin. (1) lit. b)-d)” se introduc cuvintele „, după caz”;

la alineatul (2), înainte de cuvintele „autoritatea competentă” se introduc cuvintele „agentul constator,” iar după cuvintele „ (persoana abilitată să examineze cauza)” – cuvintele „, după caz,”.

132. La articolul 448 alineatul (4), după cuvintele „face parte agentul constator” se introduc cuvintele „conform competenței teritoriale”.

133. Articolul 450:

la alineatele (1) și (3), cuvîntul „procurorul” se exclude;

la alineatul (2), textul „procurorului și, după caz,” se exclude.

134. Cartea a doua, Titlul II se completează cu capitolul VI¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul VI¹. Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției

Articolul 451¹. Examinarea faptei contravenționale în baza constatărilor personale ale agentului constator

(1) În cazul depistării a unei fapte ce constituie contravenție, agentul constator nu încheie proces-verbal cu privire la contravenție, dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) contravenția poate fi constatată în temeiul constatărilor personale ale agentului constator și nu necesită acumulare de probe;
- b) persoana acceptă constatățile agentului constator, ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției, și recunoaște săvîrșirea contravenției;
- c) examinarea contravenției și aplicarea sancțiunii ține de competența agentului constator;
- d) contravenția nu este pasibilă de sancțiunea confiscării bunurilor în conformitate cu art. 439⁷.

(2) În cazul săvârșirii contravenției de către un minor, procedura simplificată poate fi aplicată doar în condițiile asistării acestuia de către reprezentantul său legal.

(3) În cazul atragerii la răspundere contravențională în condițiile alin. (1), agentul constator va emite o decizie prin care va aplica o sancțiune egală cu o doime din minimumul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută în partea specială a cărții a doua.

Articolul 451². Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator

(1) Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator este document executoriu, care va include:

- a) data (ziua, luna, anul), ora și locul întocmirii deciziei;
- b) calitatea, numele și prenumele agentului constator, denumirea autorității pe care o reprezintă;
- c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința, datele din buletinul lui de identitate sau după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;
- d) fapta contravențională, locul, timpul și circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, identitatea victimei, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;
- e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;
- f) aducerea la cunoștința contravenientului precum și reprezentantului legal al minorului a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387 al prezentului cod, precum și a consecințelor examinării contravenției în procedură simplificată;
- g) declarația contravenientului despre recunoașterea săvârșirii contravenției și acceptarea constatărilor agentului constator, ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției contravenientului.

(2) În cazul în care contravenient este un minor, se va consemna și numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința reprezentantului legal al acestuia.

(3) În cazul în care contravenientul este asistat de un avocat, se va consemna identitatea acestuia.

(4) Partea rezolutivă a deciziei va cuprinde: încadrarea juridică a faptei contravenționale, decizia agentului constator de sancționare a contravenientului, contul de virament al instituției bancare la care se va transfera valoarea amenzii, calea de contestare.

(5) Decizia se semnează de către agentul constator și contravenient și se înmânează o copie contravenientului și victimei, dacă există.

(6) În cel mult 24 de ore de la întocmire, decizia se înscrie în ordinea întocmirii într-un registru electronic ținut de Ministerul Afacerilor Interne.

Articolul 451³. Contestarea deciziilor privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator

(1) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator pot fi contestate cu recurs în termen de 15 zile din data aplicării sancțiunii, în instanța de fond conform competenței teritoriale.

(2) Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator poate fi contestată de către contravenient, victimă, procuror sau de către conducătorii autorităților din care fac parte agenții constatori.

(3) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator pot fi contestate în baza următoarelor temeuri:

- a) nu au fost respectate dispozițiile privind competența materială;
- b) contravenientul a fost sancționat pentru o faptă care nu este prevăzută de partea specială a cărții a doua;
- c) s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de partea specială a cărții a doua;
- d) neconsemnarea în decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator a datelor și faptelor indicate la articolul 451².

Articolul 451⁴. Soluționarea cauzei de către instanța de recurs

(1) Recursul declarat se examinează de către un judecător, în ordinea capitolului VIII, Titlul II, cartea a doua, care se aplică în mod corespunzător, cu excepțiile prevăzute la prezentul capitol.

(2) Instanța de recurs poate adopta una din următoarele decizii:

- a) să respingă recursul și să mențină decizia agentului constator;
- b) să admită recursul și să anuleze decizia agentului constator.

(3) Părțile se informează despre locul, data și ora ședinței de examinare a recursului, însă neprezentarea acestora nu împiedică examinarea recursului și desfășurarea ședinței, în cazul în care la dosar este dovada citării fiecărei părți.

Articolul 451⁵. Acordul de colaborare

(1) Acordul de colaborare este o tranzacție încheiată între agentul constator, după caz, procuror și contravenient, care își recunoaște vina, integral, în schimbul unei pedepse reduse. Acordul de colaborare poate fi încheiat în orice moment al procesului contravențional pînă la soluționarea în fond a cauzei contravenționale.

(2) În cazul încheierii acordului de colaborare, contravenientului i se va aplica o sancțiune ce nu depășește o doime din maximul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută pentru contravenția comisă.

(3) Acordul de colaborare poate fi inițiat de către agentul constator, după caz procuror, contravenient sau apărătorul său, reprezentantul legal în cazul săvîrșirii contravenției de către un minor. Agentul constator, după caz procurorul, este obligat să refuze încheierea acordului de colaborare în cazul în care fapta nu constituie contravenție sau prezintă semne de infracțiune. Refuzul

de a accepta încheierea acordului de colaborare nu este pasibil nici unei căi de atac.

(4) În cazul încheierii acordului de colaborare, agentul constatator, după caz procurorul, încetează acumularea probelor, iar contravenientul nu mai este în drept să-și retragă acordul.

(5) În cazul încheierii acordului de colaborare, cauza contravențională va fi soluționată prin decizie asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare, după forma și conținutul stipulate la articolul 451², cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.

(6) Prevederile art. 444, 451⁴ din prezentul cod se vor aplica în mod corespunzător în privința acordului de colaborare.”

135. Articolul 455 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Dacă pe parcursul judecării cauzei se constată că agentul constatator este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, el poate fi înlocuit cu un alt agent constatator, fără reluarea judecării cauzei de la început. Agentului care a intervenit în proces instanța îi oferă timp suficient pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti de participarea de mai departe la procesul contravențional. Agentul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în lipsa lui, dacă are de concretizat circumstanțe suplimentare.

(2²) Înlocuirea agentului constatator se dispune de conducătorul autorității publice în care activează agentul constatator.”

136. La articolul 456 alineatul (2):

litera f) se completează cu cuvintele „în baza actelor de identitate”;

se completează cu literă i) cu următorul cuprins:

„i) preîntâmpină în scris participanții la proces asupra necesității respectării legislației la prelucrarea datelor cu caracter personal și, la cererea părților, poate permite înregistrarea procesului prin mijloace foto, video, audio de către participanții la proces, în condițiile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”

137. Articolul 459:

alineatul (2) se completează cu literele k), l) și m) cu următorul cuprins:

„k) date despre înregistrarea audio a ședinței de judecată și echipamentul folosit;

l) enumerarea acțiunilor procesuale exercitate în condițiile prezentului cod, cu indicarea datei (ziua, luna, anul) și orei efectuării;

m) data (ziua, luna, anul) întocmirii definitive a procesului-verbal.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul divergențelor între conținutul procesului-verbal și înregistrarea audio prevalează înregistrarea audio.”

138. Cartea a doua, Titlul II se completează cu capitolul VII¹ cu următorul cuprins:

**„Capitolul VII¹. Procedura scrisă de examinare a cauzei
contravenționale în instanța de judecată**

Articolul 464¹. Condițiile examinării cauzei contravenționale în procedură scrisă.

(1) Procedura scrisă de examinare a cauzei contravenționale în instanța de judecată se aplică tuturor cauzelor contravenționale a căror sancțiune prevede mărimea amenzii nu mai mare de 300 unități convenționale.

(2) Procedura scrisă de examinare a cauzei contravenționale în instanța de judecată nu se aplică cauzelor contravenționale a căror sancțiune prevede privarea de anumite drepturi.

Articolul 464². Examinarea cauzei contravenționale în procedură scrisă.

(1) Cauza contravențională în procedură scrisă se examinează de instanța de judecată în lipsa părților și fără dezbateri orale.

(2) În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanță, judecătorul transmite făptuitorului și victimei o copie a procesului-verbal cu privire la contravenție, a probelor și a înscrisurilor din dosarul cauzei contravenționale, precum și solicită părților de a se expune asupra aplicării procedurii scrise și asupra cauzei contravenționale, stabilind un termen de 10 zile.

(3) În cazul în care, după expirarea termenului prevăzut la alin. (2), părțile nu s-au expus asupra aplicării procedurii scrise și asupra cauzei contravenționale, instanța va pronunța o încheiere motivată cu privire la examinarea cauzei contravenționale în procedură scrisă.

(4) În cazul în care părțile, în termenul prevăzut la alin. (2), refuză aplicarea procedurii în formă scrisă și solicită examinarea cauzei contravenționale în ședință publică, instanța poate dispune citarea părților, dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cauza contravențională în ședință publică, iar examinarea cauzei contravenționale se va desfășura în conformitate cu prevederile capitolului VII din Cartea a doua a prezentului Cod.

(5) Instanța poate să respingă prin încheiere motivată refuzul aplicării procedurii în formă scrisă și solicitarea examinării cauzei contravenționale în ședință publică în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Încheierea de respingere se contestă odată cu fondul.

(6) Dacă din materialele cauzei rezultă că cauza contravențională nu poate fi examinată în procedură scrisă, instanța, prin încheiere motivată, care se contestă odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală.

Articolul 464³. Soluționarea cauzei contravenționale în procedură scrisă

(1) Soluționarea cauzei contravenționale în procedură scrisă se desfășoară

în termenul și în condițiile prevăzute de art. 454 din prezentul Cod.

(2) Hotărîrea judecătorească în procedură scrisă se emite în condițiile art. 462 din prezentul cod.

(3) Hotărîrea judecătorească emisă se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică părților cauzei contravenționale, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

(4) Hotărîrea judecătorească examinată în procedură scrisă se contestă cu recurs care se examinează în condițiile prezentului cod.

(5) Instanța de recurs examinează recursul în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile prezentului articol fiind aplicabile corespunzător.”

139. Articolul 472 alineatul (2):

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) preîntîmpină participanții la proces asupra necesității respectării legislației la prelucrarea datelor cu caracter personal, și la cerere, poate permite înregistrarea procesului prin mijloace foto, video, audio de către participanții la proces, în condițiile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”;

litera c) se completează cu cuvintele „și identifică participanții la proces în temeiul actelor de identitate și, după caz, verifică calitatea și împuternicirile acestora”.

140. La articolul 475 alineatul (2):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) instanța de judecată internațională, prin hotărîre, a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată la o nouă judecare, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care pot fi remediate, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.”;

litera d) se completează în final cu cuvintele „sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova”;

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) prin hotărîre definitivă s-a stabilit că, la constatarea și examinarea faptei contravenționale și judecarea acestei cauze contravenționale, s-a comis abuzuri ce constituie infracțiuni”;

se completează cu literele f) și g) cu următorul cuprins:

„f) instanța nu s-a expus asupra vinovăției sau nevinovăției contravenientului, sau instanța s-a pronunțat în privința unui alt subiect de drept decît persoana care a săvîrșit fapta contravențională;

g) s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel sancționat este nevinovat ori a săvîrșit o altă contravenție decît cea pentru care a fost sancționat sau care dovedesc că

persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului contravențional este vinovată”.

141. La articolul 479 alineatul (1) și (2), după cuvintele „la demersul contravenientului” se introduc cuvintele „sau agentului constatator”.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Proiectul de *Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative* cuprinde în special modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 este elaborat de Ministerul Justiției **urmare a propunerilor prezentate de către ministere și autoritățile administrative centrale**. Scopul proiectului fiind contracararea unor fenomene îndreptate spre încălcarea unor drepturi constituționale ale persoanei fizice, atentarea la sănătatea populației și a persoanei, precum și spre atentarea la ordinea și securitatea publică. Totodată, proiectul urmărește concretizări și concordări de norme juridice în limita cadrului juridic național/internațional, precum și majorări de sancțiuni orientate spre atingerea scopurilor prevăzute de art. 2 din Codul contravențional al Republicii Moldova, iar conținutul acestuia urmînd a fi relevat mai jos.

Modificarea *Legii nr. 131 din 07 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier* este necesară în contextul propunerilor de modificare a Codului contravențional în scopul racordării prevederilor legale în domeniul circulației rutiere și a contravențiilor corespondente.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Articolul 16- completarea articolului 16 al Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 XVI din 24 octombrie 2008 cu alineatele (6¹) – (6³) care reglementează „Răspunderea membrilor organelor colegiale”, stabilind condițiile răspunderii membrului unui organ colegial, în scopul asigurării realizării pct.32 din Planul de acțiuni pe anii 2014–2015 privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011–2015, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.76 din 16 mai 2014, care prevede modificarea legislației în vederea tragerii la răspundere juridică a membrilor organelor colegiale de decizie pentru admiterea încălcărilor de lege în activitatea proprie.

2. Articolul 30 – reieșind din specificul contravenției prevăzute la articolul 155¹, se propunea majorarea termenului special de prescripție în scopul contracarării și sancționării acțiunilor ilicite în domeniul nuclear și radiologic.

3. Articolul 32 și 36 alin. (5) - odată cu adoptarea de către Parlament a Legii nr. 130 din 08 iunie 2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, care stabilește categoriile de arme și de muniții cu destinație civilă, precum și condițiile în care procurarea, înstrăinarea, deținerea, portul, folosirea acestor arme și muniții și operațiunile cu ele sînt permise pe teritoriul Republicii Moldova, se impune ajustarea normelor contravenționale în acest sens.

Astfel, în funcție de scopul pentru care s-a solicitat autorizarea procurării armei, Ministerul Afacerilor Interne acordă solicitantului dreptul de deținere sau, după caz, de port și de folosire a armei procurate,

menționând expres acest fapt în permisul eliberat, fapt pentru care se consideră oportună la art. 32 alin. (2) lit. f), substituirea textului „dreptul de a deține armă și de portarma” prin textul „dreptul de deținere sau port și folosire a armei”.

Completarea articolului 36 cu un nou alineat (3¹) care instituie posibilitatea de suspendării curgerii termenului prevăzut la alineatul (3) din același articol fiind un mecanism aplicabil doar în cazul în care nu se contestă hotărârea instanței. În acest context chiar dacă se achită jumătate din amendă contravenientul nu este privat de dreptul de a contesta ulterior, cu respectarea tuturor condițiilor, inclusiv a termenului. În acest caz însă nu se va mai putea achita o parte din amendă și persoana va fi ținută să achite amenda integral.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2), art. 18 alin. (3) și art. 19 alin. (3) din Legea invocată și ținând cont de faptul că dreptul de procurare, deținere sau, după caz, de port și folosire a armelor letale ori a armelor neletale supuse autorizării se anulează pentru o perioadă de 5 ani, iar dreptul de proprietate prin interdicția de posesie a armelor se limitează pe un termen de 5 ani și dreptul de deținere sau de port și de folosire a armelor se suspendă pe un termen de 5 ani, proiectul prevede modificarea dispoziției alin. (5) al art. 36 din Codul contravențional în vederea majorării termenului privind privarea de dreptul de a deține armă și de portarma pe un termen de la 6 luni la 3 ani.

4. Articolul 34 – întru oferirea unei posibilități obiective de a beneficia de dreptul achitării a jumătate din amenda stabilită, termenul stabilit pentru efectuarea plății urmează a fi majorat de la 72 ore la 3 zile lucrătoare. Or, perioada oferită, urmează a fi sincronizată cu orarul de lucru al instituțiilor responsabile de recepționarea amenzii. Astfel, prin modificarea propusă vom specifica cazurile în care contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită și vine să garanteze dreptul la un proces echitabil prin asigurarea beneficiii de dreptul de a achita jumătate din amendă, chiar dacă procesul - verbal a fost contestat în instanța de judecată și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, până la cercetarea judecătorească. În cazul în care făptuitorul nu a respectat condițiile menționate anterior sau cererea i-a fost respinsă, cuantumul amenzii urmează a fi achitată integral.

5. Articolul 36 - ținând cont de prevederile redacției în vigoare a art. 34 alin. (3) precum că „contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul stabilirii ei, considerându-se că sancțiunea amenzii este executată integral”, se consideră oportună instituirea unei altei măsuri de stimulare a contravenienților de achitare a sacțiunii pecuniare în 3 zile lucrătoare, prin înlăturarea aplicării sancțiunii complementare - punctele de penalizare (alin. (1¹) din proiectul de lege).

Astfel, prin completarea propusă la art. 36 alin. (1¹), punctele de penalizare prevăzute de sancțiunea normei contravenționale din capitolul XIII al cărții întâi, nu se vor aplica dacă contravenientul va achita integral amenda în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul stabilirii ei. Or, includerea acestei măsuri de stimulare ar contribui la prevenirea factorilor de corupție, întrucât deținătorii permiselor de conducere care

au acumulat un număr critic de puncte de penalizare încearcă să omită această sancțiune pe cale ilegală. Iar, alin. (2) oferă o claritate asupra privării de dreptul special ca sancțiune complementară, care urmează a fi aplicat în exclusivitate de către instanța de judecată.

6. Articolul 64 - un alt segment prioritar reglementat prin proiectul de lege denotă particularitățile prevenirii comiterii contravențiilor din partea părinților/reprezentanților legali ai copiilor. Astfel, numărul dosarelor contravenționale intentate în decursul anului 2015 în temeiul art. 63 alin. (1) din Codul contravențional - este de 1939, iar alin. (2) - 407, comparativ cu anul 2014 când au fost înregistrate în temeiul art. 63 alin. (1) - 3 102 cauze contravenționale, iar în temeiul alin. (2) - 741. În acest sens, responsabilizarea părinților/reprezentanților legali în vederea îndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului (pe lângă acțiunile ordinare întreprinse de Poliție, spre exemplu: discuții cu caracter de prevenire, referire către specialiști etc.) se va materializa și prin ajustarea sancțiunilor pentru aceste contravenții. Concomitent, Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, prevede la art. 6 dreptul la inviolabilitatea persoanei copilului, la protecție împotriva violenței fizice și psihice, Statul fiind obligat să ocrotească inviolabilitatea copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică și psihică, inclusiv antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea ilicită de substanțe stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșetoriei, incitarea sau constrângerea de a practica orice activitate sexuală ilegală, exploatarea în scopul prostituției sau al altei practici sexuale ilegale, în pornografie și în materiale cu caracter pornografic inclusiv din partea părinților sau rudelor. Totodată, autorul propune extinderea subiecților contravenției vizate, urmare faptului că redacția în vigoare a Codului contravențional reglementează ca subiect al contravenției doar părintele (unul sau ambii), însă Codul familiei la alin. (1) art. 52 prevede că copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu buneii, frații, surorile și cu celelalte rude, iar în cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei. În acest sens, va fi asigurată ajustarea prevederilor Codului contravențional cu prevederile Codului familiei.

7. Articolul 65 - proiectul propune o redacție nouă care conține trei alineate. Primul alineat stabilește pedeapsă contravențională pentru încălcarea prevederilor din Legea nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, ce vizează identificarea, evidența și asistența copiilor aflați în situație de risc, protecția copiilor separați de părinți, determinarea statutului copilului, cooperarea dintre autoritățile tutelare. Subiecți ai răspunderii contravenționale sunt autoritatea tutelară locală și autoritatea tutelară teritorială. Alineatul doi prevede răspunderea contravențională a angajaților autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, organelor de drept pentru neasigurarea respectării termenelor și procedurilor prevăzute de mecanismul intersectorial de cooperare. Alineatul trei prevede răspunderea contravențională pentru necomunicarea autorității tutelare de către persoana cu funcție de răspundere și de către alte persoane despre

existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime.

8. Articolul 65² - pentru asigurarea eficacității acțiunilor autorităților tutelare se propune, completarea Codului contravențional cu o normă care stabilește răspundere pentru neexecutarea cerințelor autorității tutelare, instituind astfel o pârghie de influență a autorității tutelare în raport cu subiecții implicați (reprezentanții legali ai copilului, ori persoanele în grija cărora se află copilul, precum și specialiștii din instituțiile de asistență socială, curative, de învățământ, alți specialiști cu atribuții de protecție a copilului).

9. Articolul 65³ - având în vedere că Legea nr. 140 din 16 iunie 2013 atribuie specialistului în protecția drepturilor copilului și asistentului social comunitar un rol important în procesul de protecție a copilului aflat în situație de risc și a copiilor separați de părinți, în special la etapa de identificare, evaluare inițială și complexă, precum și în procesul de implementare a planului individual de asistență, proiectul de lege propune stabilirea răspunderii contravenționale pentru împiedicarea activității a acestor specialiști. Totodată, amendamentele au drept scop majorarea sancțiunii în vederea prevenirii comiterii faptei de necomunicare autorității tutelare de către persoana cu funcție de răspundere și de către alte persoane despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime.

Pentru a asigura înregistrarea nașterii copiilor și în acest fel realizarea dreptului copilului la nume, respectiv la asistență socială și medicală corespunzătoare se propune completarea Codului contravențional cu o normă, care să prevadă răspundere pentru refuzul neîntemeiat de eliberare a certificatului medical de constatare a nașterii. Spre regret, în unele cazuri refuzul este motivat prin expirarea termenului de valabilitate a documentelor de identitate sau lipsa lor la părinți, chiar dacă, de fapt, identitatea lor nu creează nici un dubiu. Astfel, de situații de abordare formalistă a problemei afectează, în primul rând, situația copilului, fiindcă fără certificatul medicului, nu poate avea loc înregistrarea nașterii la oficiul stării civile, iar fără înregistrarea nașterii, copilul nu beneficiază de statut de personalitate juridică cu toate consecințele de ordin personal și patrimonial. În altă ordine de idei, trebuie de menționat că Legea privind actele de stare civilă definește drept contravenție - neeliberarea de către personalul medical competent, în termenele stabilite pentru declararea nașterii a certificatelor medicale constatatoare a acestor fapte, însă Codul Contravențional nu conține o astfel de normă, respectiv, prevederile date rămân fără sanționare.

10. Articolul 69 - amendarea propusă la dispoziția alin. (1), denotă excluderea locului unde se comite contravenția privind lezarea onoarei și demnității persoanei, aceasta urmînd a fi sancționată chiar dacă nu este adusă în public. Respectiv, dispoziția se modifică și va avea următorul cuprins: „*Injuria, vorbele sau faptele care lezează onoarea și demnitatea persoanei*”.

11. Articolul 70 - autorul propune delimitarea faptelor contravenționale în două alineate separate, care urmează a oferi o claritate asupra sancționării contravenientului.

12. Articolul 85 - un alt aspect problematîc propus a fi soluționat prin proiectul de lege, constă în prevenirea contravențiilor care atentează la sănătatea populației și la sănătatea persoanei.

Astfel, activitatea desfășurată în direcția depistării de către angajații Poliției a procurării sau păstrării ilegale de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope în cantități mici ori consumarea unor astfel de substanțe fără prescripția medicului, necesită desfășurarea minuțioasă a activității speciale de investigații. Mai mult, în vederea acumulării probelor ce ar demonstra vinovăția persoanei este necesar de a efectua expertiza substanțelor depistate sau a persoanei bănuite de consum a substanțelor narcotice. Motivarea propunerilor înaintate este determinată de faptul că, conform prevederilor Anexei nr. 3 a Hotărîrii Guvernului nr. 1020 din 29 decembrie 2011 „Cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare”, costul serviciilor medicale pentru stabilirea faptului consumului de substanțe interzise poate depăși suma de 400 lei, ceea ce reprezintă un cost în mărime de valoarea dublă a amenzii maxime care poate fi aplicată conform prevederilor art. 85 al Codului contravențional.

Totodată, în cazul în care persoana care a săvîrșit o contravenție este suspectată de consumul băuturilor alcoolice, a substanțelor narcotice sau psihotrope, în cazul în care aceasta refuză de a fi supusă testării medicale, agentul constatator, în lipsa unui act medical confirmativ, nu poate să constate cu certitudine existența sau inexistența, în acțiunile persoanei respective, a semnelor contravenției prevăzute la alin. (1) al art. 85 sau alin. (2) al art. 355 Cod contravențional.

13. Articolul 89 - în vederea prevenirii comiterii de noi contravenții, se propune majorarea sancțiunii pentru contravenția reglementată de art. 89 „practicarea prostituției”.

14. Articolul 91¹ - completarea cu alin. (20), va garanta respectarea normelor impuse de legislația cu privire la tutun, implicit prevederile Legii nr. 278 din 14 decembrie 2008 privind controlul tutunului, iar în cazul neconformării de către proprietarii sau managerii ai spațiilor publice, acestea urmează a fi sancționați. Or, prevederile art. 17 „protecția împotriva expunerii la fumul de tutun”, au intrat în vigoare la 31 mai 2015 prin Legea nr. 124 din 29 mai 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

15. Articolul 109 - completarea cu alineatul (3), are ca temei extinderea laturii obiective a contravenției și asupra persoanelor ce solicită astfel de servicii. Astfel, luînd în considerație cele menționate supra, se consideră oportun de completat art. 109 al Codului contravențional cu un nou alineat întru clarificarea subiectului contravenției și înlăturarea eventualelor dispute în instanța de judecată privind tematica în cauză.

16. Modificarea articolul 113 va asigura o protecție mai eficientă a mediului împotriva deversării în apele de suprafață, de canalizare, canale de irigare și de desecare a lichidelor poluate cu substanțe radioactive.

17. Articolul 128 - amendarea alin. (2) al normei menționate, implicit substituirea textului „fără autorizație de deținere, portarmă și de folosire a armei de vînătoare” cu textul „fără permis de deținere sau port și folosire a armei de vînătoare”, are drept scop ajustarea contravenției din punct de vedere tehnic stabilite de actele normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic.

18. Articolul 155¹ - ca urmare a Directivei 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008, se propune modificarea **articolul 155¹** din Codul Contravențional al Republicii Moldova și înăsprirea sancțiunilor pentru săvârșirea contravențiilor, precum și completarea cu aliniate noi ce reflectă transparent și gradual cazurile de încălcare a prevederilor actelor legislative și normative din domeniul nuclear și radiologie.

19. Articolului 176 - completarea este necesară ca urmare a adoptării Legii nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, astfel, administratorul îndeplinind acțiunile necesare ce țin de buna administrare a imobilelor cu destinație de locuință, în acest context, fiind necesară sancționarea faptelor de neasigurarea accesului liber în aceste spații.

20. Articolul 177 - se completează cu alineatul 3 ce presupune sancționarea încălcărilor prevăzute în art. 55, alin. (1) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, și anume restricțiile impuse la reconstrucția încăperilor din cadrul blocului de locuințe.

21. Articolului 180 se completează cu alineatele 12-19 cu prevederi ce țin de stabilirea sancțiunilor în cazul încălcării prevederilor legale în momentul exploatării fondului de locuințe.

22. Articolul 207 - amendamentele au drept scop majorarea sancțiunii în vederea prevenirii comiterii contravențiilor, de admitere a exploatării vehiculelor, a locomotivelor și a vagoanelor, a navelor care au vicii (cu excepția vehiculelor fără autopropulsie), din care cauză este interzisă exploatarea lor, a celor reutilate fără autorizația de rigoare, a celor care nu sînt înregistrate în modul stabilit de legislație, a celor care nu au trecut controlul tehnic de stat sau a celor care nu sînt dotate, în cazurile stabilite de Guvern, cu tahograf funcțional, certificat sau omologat și verificat metrologic.

23. Articolul 221 - completarea normei cu alineatele (3) - (8), are drept scop garantarea respectării regulilor de exploatare tehnică a mașinilor autopropulsate și a regulilor de securitate tehnică. Astfel, se propune sancționarea contravențională în situația eliberării dovezii de inspectare tehnică periodică a vehiculelor sau remorcilor acestora care nu au fost prezentate pe linia de testare sau care nu au fost supuse încercărilor prescrise cu calificativele stabilite de normele tehnice, sau eliberarea acestei dovezi pentru alte categorii de vehicule decât cele pentru care este autorizată unitatea de inspectare tehnică.

Totodată, se propune sancționarea pentru admiterea spre desfășurarea activității de inspectare tehnică periodică a persoanelor neatestate conform prevederilor Codului transporturilor rutiere etc.

24. Articolul 223 - se propune majorarea sancțiunii pentru alin. (1) și completarea normei cu alin. (2), va fi aplicată sancțiunea mai atenuantă în cazul în care contravenientul comite acțiuni de deteriorare a drumurilor, pasajelor de nivel, mijloacelor tehnice de dirijare a circulației rutiere, altor instalații rutiere, precum și crearea intenționată de obstacole în circulația rutieră, comise din imprudență.

25. Articolul 224 - în partea ce ține de amendarea art. 224 notăm că, se propune o nouă componență pentru alin. (1) și completarea cu alin. (11) care va reglementa nerespectarea de către conducătorii de vehicule sau de către agenții transportatori a cerințelor Regulamentului cu privire la autorizarea, controlul și

efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise, implicit:

transportarea încărcăturilor fără deținerea autorizației speciale pentru transporturile cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise sau a căror masă totală, sarcina masică pe osie nu coincide cu informația indicată în autorizație;

necorespunderea traseului de deplasare a mijlocului de transport indicat în autorizație, precum și perioadei de efectuare;

nerespectarea de către transportator a cerințelor speciale de transportare, cât și celor de securitate indicate în autorizație sau avizul poliției.

26. Articolul 225 - completarea propusă în titlul articolului și în dispoziția alin. (1), vine să garanteze norma prin care nu este permisă blocarea intenționată și a unei benzi de circulație, nu doar a arterelor de transport.

27. Articolul 232 - se propune excluderea punctelor de penalizare pentru comiterea contravenției privind încălcarea regulilor de înmatriculare sau de înregistrare de stat, de revizie tehnică a vehiculelor, sau pentru conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere, întrucât sancțiunea este mult prea aspră pentru fapta comisă.

28. Articolul 230 - dispoziția alin. (1) se va completa cu textul „sau cu număr de înmatriculare camuflat”, întrucât au fost depistate în traficul rutier și astfel de vehicule cu numere de înmatriculare, iar sancționarea contravenientului nu era posibilă din lipsa reglementării exprese a acestuia. În plus, se propune majorarea sancțiunii pentru comiterea faptei menționate. În partea ce ține de alin. (2) se urmărește drept scop prevenirea și sancționarea conducătorilor auto în cazul atribuirii automobilului un număr de înmatriculare fals sau în cazul când acesta nu este atribuit de către autoritatea competentă.

29. Articolul 231 și 429 - pe segmentul contravențiilor din domeniul circulației rutiere, se propune în proiectul de lege excluderea alin. (3) al art. 231, întrucât conducerea vehiculului de către o persoană privată de dreptul de a conduce vehicule, cade sub incidența art. 318 al Codului contravențional.

Respectiv, neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, înglobează în sine și conducerea vehiculului de către o persoană privată de dreptul de a conduce, iar norma reglementată de art. 231 alin. (3), oferă dreptul agentului constatator de a nu atrage la răspundere penală contravenientul care nu execută intenționat sau se eschivează de la executarea hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale (art. 320 Cod penal).

În această secțiune, și ținând cont de argumentele invocate *supra*, se propune excluderea alin. (7) al art. 429. Or, în cazul unei contravenții pentru care se prevede sancțiunea privării de dreptul de a conduce vehicule, agentul constatator ridică permisul de conducere pînă la pronunțarea hotărârii instanței judecătorești asupra cauzei, eliberînd conducătorului vehiculului un permis de conducere provizoriu. Însă, contravenientul de nenumărate ori chiar dacă este privat de dreptul de a conduce, continuă să circule cu

mijlocul de transport. Astfel că, privarea de dreptul de a conduce va fi verificată conform bazei de date deținute de

Inspectoratul Național de Patrulare, chiar dacă permisul de conducere este prezent *de facto* în cazul în care conducătorul mijlocului de transport este stopat în trafic.

În concluzie, conducătorul va fi privat de dreptul de a conduce, iar permisul de conducere va continua a fi în posesia lui, fără a fi necesară eliberarea unui permis de conducere provizoriu.

Amendamentul propus, va simplifica procedura de privare a dreptului de conducere, întrucât mențiunea privind privarea de acest drept va fi operată în baza de date deținută de INP, la care au acces toți angajații cu atribuții pe segmentul securității circulației rutiere și nu va fi necesară întreprinderea de către conducător a cărorva acțiuni (depunerea cererii la INP etc), pentru obținerea permisului.

30. Articolul 235 - se propune o nouă redacție a alin. (2) care va avea următorul cuprins: „utilizarea, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere, a mijloacelor de comunicații electronice în timpul conducerii vehiculului”, ținând cont de prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009. De asemenea, completarea cu alin. (3) reiese din prevederile actului normativ menționat *supra*.

31. Articolul 235¹- completarea cu noul articol are drept scop sancționarea conducătorului auto în cazul transportării copiilor în vîrstă de până la 7 ani, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere.

32. Articolul 238 - se propune majorarea sancțiunii pentru contravenția de la alin. (3) și completarea propusă la alin. (4). Or, neacordarea de prioritate legală pietonilor sau cicliștilor, de cele mai multe ori are ca consecință producerea accidentelor rutiere.

33. Articolul 239 - modificarea are drept scop sancționarea contravențională pentru nerespectarea regulilor de circulație în zonele rezidențiale sau pietonale. În plus, se propune excluderea punctelor de penalizare din sancțiunea alin. (1), iar pentru încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor alin. (1), care a generat riscul producerii unui accident (alin. (2), se va sancționa în mod corespunzător.

34. Articolul 240 – reieșind din gravitatea faptei de nerespectare de către conducătorul vehiculului a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interzicere și de sens obligatoriu, a indicatoarelor de informare privind direcția permisă de deplasare, a marcajului de pe partea carosabilă a drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulație, dreptului privind delimitarea benzilor de circulație pe sens opus și a celor destinate vehiculelor de rută, nerespectarea regulilor de circulație privind începerea deplasării și schimbarea direcției de mers, privind poziția pe carosabil, privind depășirea vehiculelor, privind traversarea intersecțiilor și a locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, privind transportul persoanelor și al încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi, nerespectarea exigențelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului sau în condiții de vizibilitate redusă, sancțiunea sub formă de amendă urmează a fi majorată, or, nerespectarea regulilor menționate supra, generează diverse riscuri ce pot afecta securitatea circulației rutiere. Totodată, completarea cu un nou alineat (3), are drept scop

instituirea unui mecanism de sancționare a conducătorilor care nerespectând indicatoarele de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere generează riscul producerii unui accident rutier.

35. Articolul 241 – completarea cu noul alineat (3), se impune ca o necesitate în situația când prin acțiunile enumerate la alineatul (1), conducătorul de vehicul generează riscul producerii unui accident de circulație.

36. Articolul 243 – excluderea sintagmei „de către vinovat”, are drept scop, obligarea conducătorilor auto implicați într-un accident de a nu părăsi locul acestuia, (nu doar obligația impusă anterior eventualului „vinovat”, totodată, atribuirea unei asemenea calități poate fi făcută doar după o cercetare sub toate aspectele), în acest fel, prezența lor făcând posibilă examinarea cauzei contravenționale, într-un mod cât mai obiectiv și într-un termen cât mai restrâns.

37. Articolul 243¹- completarea are drept scop sancționarea organizatorilor și conducătorilor de vehicule la deplasarea neautorizată în grup (cu excepția coloanelor oficiale) pe drumurile publice, care a condiționat crearea impedimentelor în circulația rutieră, astfel în urma săvârșirii unor asemenea acțiuni cu pericol social ridicat, are loc afectarea securității circulației rutiere, în scopul apărării ordinii publice este oportun de a fi completat Codul contravențional cu articolul respectiv.

38. Articolul 244 – în cazul săvârșirii unor contravenții în domeniul circulației rutiere ce se vor solda cu riscul producerii unui accident rutier, asemenea acțiuni vor fi stabilite ca circumstanțe agravante la anume componente de contravenție.

39. Articolul 245 - sancțiunea normei de ignorare de către pietoni a semnalelor de dirijare a traficului rutier, traversarea părții carosabile a drumului sau deplasarea pe ea în locuri neindicate, nerespectarea indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interdicție și de sens obligatoriu, a regulilor de deplasare pe drumuri a motocicliștilor, conducătorilor de ciclomotoare, bicicliștilor, vizitiilor și a altor persoane care se folosesc de drum, urmează a fi majorată ținând cont de necesitatea prevenirii a posibilelor consecințe ce pot surveni ca urmare a săvârșirii contravenției.

40. Articolul 263 - având în vedere că prin hotărâre de Guvern se va reglementa procedura de retragere a permisiunii de utilizare a denumirii statului, pentru a asigura executarea deciziei de retragere a permisiunii, art. 263 din Codul contravențional se completează cu alin. (6¹) care sancționează neexecutarea obligației de modificare a denumirii, în baza deciziei organului competent de retragere a permisiunii de utilizare a denumirii statului. Aceste contravenții se vor constata și se vor examina de organele de control financiar și fiscal din subordinea Ministerului Finanțelor (art. 402 din Codul contravențional al Republicii Moldova). Totodată, alineatul (6), a fost ajustat terminologic și completat cu o referință la denumirea oficială sau istorică a statului și la abrevierile sau derivatele denumirii oficiale sau istorice a statului, iar sancțiunea a fost majorată ținând cont de natura relațiilor sociale asupra cărora s poate atenta.

41. Articolul 267 - sancțiunea normei privind comerțul sau transportarea de mărfuri a căror comercializare este interzisă ori limitată urmează a fi majorată ținând cont de pericolul social al faptei.

42. Articolul 16 și 315³ - se propune completarea articolului 16 al Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 cu alineatele (6¹) – (6³) care reglementează „Răspunderea membrilor organelor colegiale”, stabilind condițiile răspunderii membrului unui organ colegial. De asemenea, se propune și completarea Codului contravențional cu 313⁵ – „Încălcarea termenului prevăzut de legislație la convocării și/sau organizării ședinței organului colegial de către conducătorului entității/președintelui” pentru reglementarea situațiilor în care nu se convoacă sau nu se asigură organizarea ședinței în termenul prevăzut de lege, făcînd să intervină prezumția legală a aprobării tacite, în cazurile prevăzute de lege. Prin urmare, se propune și completarea articolul 401 alineatul (1) referitor la competența Centrului Național Anticorupție de examinare a contravenției prevăzute la art. 3135.

43. Articolul 332¹ și 333- normele propuse afiț la titlul articolului 332¹ cît și la alin. (3), sunt în concordanță cu prevederile Legii nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Or, Legea prenotată reglementează intrarea, aflarea și ieșirea străinilor pe/de pe teritoriul Republicii Moldova, acordarea și prelungirea dreptului de ședere, repatrierea, documentarea acestora, stipulează măsuri de constrîngere în caz de nerespectare a regimului de ședere și măsuri specifice de evidență a imigrației, în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova prin tratatele internaționale la care este parte.

Totodată, în partea ce ține de excepția propusă precum că, *„sanctiunea respectivă nu se aplică față de cetățenii străini care părăsesc benevol teritoriul Republicii Moldova în termen de 15 zile calendaristice după expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat”*, va fi proporțională cu cea aplicată față de străinii a căror ședere a devenit ilegală, care au fost depistați și care urmează să părăsească teritoriul țării în termen de maximum 15 zile calendaristice (conform art. 52 din Legea nr. 200/2010), însă deja în baza deciziei de returnare și urmare a sancțiunii contravenționale aplicate.

În momentul în care străinul a cărui ședere a devenit ilegală, va fi depistat în teritoriu chiar și în termenul de 15 zile calendaristice după expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat, acesta va fi subiectul art. 333 alin.(1) Cod contravențional și pasibil de răspundere și aplicare în privința sa a regimului îndepărtării de pe teritoriul țării. Regula de excludere propusă la alin. (1), va produce efecte juridice doar în cazul cînd stăinul se prezintă fizic în punctul de trecere a frontierei de stat pentru traversarea frontierei pe direcția de ieșire.

44. Articolul 335 - se propune stabilirea limitei dintre fapta de samavolnicie ca faptă contravențională și „samavolnicie” ca infracțiune.

Respectiv, textul „fără a se cauza vre-o daună considerabilă persoanei” se substituie prin textul „dacă fapta nu constituie infracțiune”. În situația în care va avea loc exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, cu cauzarea daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, fapta va fi calificată ca infracțiune și infractorul urmează a fi tras la răspundere penală conform dispozițiilor art. 352 Cod penal.

45. Articolul 342 - ținând cont de numeroasele apeluri intenționate false a serviciilor specializate, se propune majorarea sancțiunii de la „de la 12 la 30 de unități convenționale”, la „30 la 60 unități convenționale”.

46. Articolul 357- se propune a fi completat cu alineatul 2 în scopul sancționării persoanelor ce efectuează lucrări de reconstrucție însoțite de zgomote în cadrul blocurilor de locuințe înainte de ora 8.00 și mai târziu de ora 18.00.

47. Articolul 360 coroborat cu art. 36 alin. (5) și (6) - avînd ca bază dispozițiile Legii nr. 130 din 08 iunie 2012, autorul propune o nouă redacție pentru norma statuată la art. 360 Cod contravențional, iar sancțiunea alin. (1), va exclude răspunderea persoanelor fizice pentru comercializarea armelor către persoanele care nu sînt autorizate în modul stabilit, dat fiind faptul că calificarea acestei fapte se încadrează în dispoziția alineatului (2) al aceluiași articol. Or, „comercializarea” este o formă de „înstrăinare”.

În această secțiune, dispoziția alin. (3) a fost propusă în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (8) și (9), precum și cu art. 19 alin. (9) din Legea nr. 130 din 08 iunie 2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, potrivit cărora în cazul limitării dreptului de proprietate prin interdicția de posesie a armelor pe un termen de 5 ani, deținătorul armelor este obligat ca, în termen de 10 zile de la data la care i s-a adus la cunoștință măsura, să depună armele și întreaga cantitate de muniții aferente la organul de poliție în a cărui rază de competență teritorială își are domiciliul, în vederea înstrăinării sau depozitării, iar din momentul survenirii situațiilor specificate la art. 18 alin. (1) lit. b) sau c) a aceluiași act legislativ, titularul dreptului de proprietate asupra armelor este obligat ca, în cel mult 15 zile, să înstrăineze ori să depună arma la un armurier autorizat pentru înstrăinare.

48. Articolul 361 - se propune o nouă redacție pentru norma statuată la art. 361, implicit încălcarea regulilor de păstrare, deținere, transport, port și folosire sau aplicare a armelor letale și neletale și/sau a munițiilor aferente, precum și de port al armelor albe, în concordanță cu prevederile Legii nr. 130 din 08 iunie 2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

Dispoziția alin. (4) al art. 361 din Codul contravențional urmează a fi prevăzută ca contravenție portul armelor letale și/sau neletale supuse autorizării în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe.

Dispoziția alin. (5) se modifică și se completează cu sintagma „sau în locuri aglomerate, cum ar fi: stadioane, instituții de învățămînt, instituții ale autorităților publice centrale, instanțe judecătorești, săli de spectacol și adunări publice, precum și în alte locuri unde folosirea acestor arme este interzisă prin lege”, unde se interzice aflarea cu armă letală sau neletală conform prevederilor art. 4 alin. (14) lit. a) din Legea menționată *supra*.

Totodată, prevederile alin. (6) interzic portul armelor albe, cu excepția cuțitelor de vînătoare pe terenurile destinate vînatului pentru care este autorizat.

49. Articolul 362 - pentru înăsprirea regimului armelor letale și neletale, art.362 se propune a fi expus în redacție nouă în concordanță cu prevederile art. 16 din Legea nr. 130 din 08 iunie 2012. Astfel, alin. (1)

prevede „încălcarea termenului de înștiințare a poliției privind schimbarea locului de păstrare a armei sau a termenului de a se prezenta la poliție în vederea obținerii permisului de armă sau a Certificatului de deținător”, într-o perioadă mai mare de 6 luni, corespunzător prevederilor Legii nr. 130 din 08 iunie 2012.

De asemenea, dispoziția alin. (2) al art. 362 se modifică în conformitate cu prevederile art. 11 din Legea prenotată, potrivit căruia permisele de armă vor fi eliberate fără termen și nu va fi necesară prelungirea termenului de valabilitate, însă o dată la 5 ani se va efectua vizarea acestora.

50. Articolul 363 - ținând cont de propunerile de amendare a art. 361, implicit aflarea cu armă letală sau neletală în locuri aglomerate, cum ar fi: stadioane, instituții de învățământ, instituții ale autorităților publice centrale, instanțe judecătorești, lăcașuri sfinte, săli de spectacol și adunări publice, precum și în alte locuri unde folosirea acestor arme este interzisă prin lege (alin. (5), decade necesitatea tragerii din armă de foc în locurile publice, fapt pentru care se impune abrogarea art. 363.

51. Articolul 364 - se completează cu alineatul 7 în scopul menținerii ordinii în locurile de uz comun și interzicerea afișării a diferitor informații înafara panourilor informative.

52. Articolul 365³- ca urmare a semnării la data de 3 iunie 2016 a Convenției Consiliului Europei privind abordarea integrată a securității, siguranței și serviciilor la meciurile de fotbal și alte evenimente sportive, se propune completarea cu un nou articol ce ar atrage răspunderea contravențională pentru tulburarea ordinii publice în sălile sportive sau pe stadioane, în timpul desfășurării competițiilor sportive.

53. Articolul 393 – în scopul respectării principiului independenței și imparțialității în procesul contravențional se propune substituirea sintagmei „art. 400-423¹⁰” cu sintagma „art. 400-423¹¹”, astfel agentul constatator va fi și reprezentantul organului supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor.

54. Articolul 382 - Propunerea respectivă, la fel este parte a pachetului de optimizare a procedurilor contravenționale și instituie prevederi de modernizare a procedurilor de citare în cauzele contravenționale.

55. Articolul 400, 401 alin. (1), 406 alin. (1), 407 alin. (1), 423, 423⁵ alin. (1), 423¹⁰ – reieșind din completările și modificările propuse prin prezentul proiect, este necesar ca componentele de contravenție să fie examinate de către agentul constatator anume corespunzător atribuțiilor ce le revin.

56. Articolul 410 - urmare a adoptării și intrării în vigoare a Legii comunicațiilor poștale nr. 36 din 17 martie 2016, este necesar de a fi operate modificări în partea ce ține de competența organelor de constatare întru corelarea prevederilor.

57. Articolul 423–urmare a modificării și completării articolului 400 Cod contravențional se impune abrogarea acestui articol, or, în caz contrar va avea loc o dublare a prevederilor.

58. Articolul 423²- reieșind din specificul contravenției și atribuțiile Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, articolul 113 urmează a fi atribuit în competența acestui organ.

59. Articolul 423⁸- operarea modificărilor are drept scop excluderea din competența organelor de poliție a contravenției impropriei (lit. d) din cuprinsul alin. (4)).

60. Articolul 431 alin. (4)¹, 433 alin. (2) – Modificarea de la art. 431 alin. (4), constă ca în cazul instrumentării unei cauze contravenționale DIP va avea dreptul să hotărască asupra corpurilor delictive care față de care există temeiuri a presupune că au servit la săvârșirea contravenției, au păstrat asupra lor urmele faptei contravenționale, au constituit obiectul acestei fapte, sau pot servi ca mijloc de constatare a existenței ori inexistenței elementelor constitutive ale contravenției, 433 alin. (2), are drept scop acordarea de împuterniciri DIP în vederea reținerii persoanei în cazurile enumerate la art. 433 alin. (1).

61. Articolul 428 și 429 alin. (1) – întru asigurarea folosirii unor termeni uniformi, urmează a fi substituit cu o formulare mai precisă, or, reieșind din art. 393, ca autoritate competentă să soluționeze cauze contravențională este, printre altele, „agentul constator” și nu „organele de constatare a contravenției”.

62. Articolul 431 - completarea propusă la această normă are drept scop garantarea că, la examinarea cauzei contravenționale prevăzute la art.361 alin.(4) „*portul armelor letale și/sau neletale supuse autorizării în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe*”, agentul constator al poliției urmează să hotărască asupra corpurilor delictive potrivit prevederilor art. 106 din Codul penal și ale art. 162 din Codul de procedură penală, care se aplică în modul corespunzător în procesul contravențional.

63. Articolul 432 - pentru asigurarea clarității și prezibilității normei, autorul propune o nouă redacție pentru măsurile procesuale de constrângere prevăzute de lit. d) și e), cu următorul cuprins:

„d) testarea alcoolsopică sau examenul medical pentru constatarea stării de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe;

e) interzicerea exploatării vehiculului prin reținerea și/sau retragerea plăcii cu numărul de înmatriculare a acestuia;”.

Astfel, ca măsură procesuală de constrângere poate fi aplicată și testarea alcoolsopică în cazul în care există o bănuială a agentului constator privind prezența stării de ebrietate a persoanei, în condițiile prevăzute de Hotărîrea Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009 „Cu privire la aprobarea regulamentului privind modul de testare alcoolsopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei”. Or, potrivit prevederilor pct. 5 al Hotărîrii enunțate, testării alcoolsopice, la decizia poliției sau altei persoane abilitate de a efectua astfel de testare, se supun și conducătorii de vehicule bănuși de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate. În partea ce ține de expunerea într-o formulă nouă a lit. e) notăm că, aplicabilitatea normei va fi materializată prin interzicerea exploatării vehiculului, implicit reținerea și/sau retragerea plăcii cu numărul de înmatriculare a acestuia.

64. Articolul 433 - completarea lit. b) a alin. (2) rezultă din completarea propusă la alin. (3) art. 400 din proiect și ținînd cont de prevederile Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

65. Articolul 438¹- măsura procesuală de constîngere „interzicerea exploatării vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare”, are drept scop stabilirea mecanismului prin intermediul căruia urmează a fi asigurată implementarea normei propuse în proiectul de lege. Astfel, alin. (1) va reglementa expres că, se interzice exploatarea vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de

înmatriculare, în cazul constatării abaterilor de la condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a vehiculelor prevăzute de legislația în vigoare. În plus, alin. (2) urmează a statua cazurile în care se ridică plăcile cu numărul de înmatriculare și alte particularități care rezultă nemijlocit din aceasta.

66. Articolul 439 - proiectul propune ca, „în vederea identificării proprietarului (utilizatorului) mijlocului de transport ce a stat la baza comiterii contravenției” (alin. (2) lit. c), acesta poate fi adus la stația de parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii de poliție. Mai mult, norma propusă este în concordanță cu amendarea lit. e) a art. 432 „măsurile procesuale de constrângere”.

De asemenea, se propune o redacție nouă pentru alin. (9) „modul de ridicare, transportare, depozitare și eliberare a vehiculelor în procesul de constatare a contravențiilor se stabilește de Guvern” întrucât calcularea cheltuielilor de aducere și de staționare a vehiculului la parcare, este o normă inaplicabilă la moment.

67. Articolul 440 –ca urmare a completării codului cu un nou capitol VI¹ Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției, actul emis în urma examinării faptei contravenționale în baza constatărilor personale ale agentului constator, va fi emis sub formă de decizie. Astfel, întru oferirea unui suport juridic acestor acțiuni, se impune a fi operate modificările necesare. În partea ce ține de modificarea alin. (2) este de menționat că, procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției. Respectiv, în cazul constatării contravenției este necesară acțiunea de citare a persoanei, acumulare de probe etc, iar potrivit art.382 citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective. Totodată, pentru acumularea de probe, din cadrul altor autorități sau instituții este nevoie de timp pentru recepționarea acestora, care depășește mult termenul de 3 zile stabilit în cod. Concomitent, menționăm că majorarea termenului de la 3 la 15 zile calendaristice, nu va afecta promptitudinea și operativitatea de acțiune a agentului constator.

68. Articolul 440¹ - în actuala lege contravențională este întâlnit termenul de contravenție flagrantă, art. 426 alin. (3), art. 427 alin. (3), art. 428 alin. (3); art. 433 alin. (1) lit. a), pe când o definiție și o reglementare în acest sens nu este, astfel, întru oferirea unei previzibilități și clarități se impune o reglementare corespunzătoare în partea ce ține de conduita autorităților cu atribuții de soluționare a cauzei în situația depistării unui asemenea tip de contravenții.

69. Articolul 443 – întru precizarea datelor ce urmează a fi indicate și în scopul unei indentificări eventuale se propune completarea alin. (6), în partea ce ține de alin. (11) – în cazul încheierii acordului de colaborare, este necesar a se indica ce va cuprinde partea rezolutivă a procesului-verbal, mai exact, faptul aducerii la cunoștință contravenientului mărimea amenzii.

70. Articolul 444- ca urmare a completării codului cu un nou capitol VI¹ Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției, actul emis în urma examinării faptei contravenționale în baza

constatărilor personale ale agentului constatator, va fi emis sub formă de decizie. Astfel, întru oferirea unui suport juridic acestor acțiuni, se impune a fi operate modificările necesare. Totodată, urmează a fi reglementată procedura în cazul în care persoana săvârșește două sau mai multe contravenții, dar acceptă examinarea unei singure contravenții în procedura simplificată, în asdfel de cazuri este necesar de a distinge actele prin care se constată fapta.

71. Articolul 445 – cazurile de nulitate absolută a procesului verbal cu privire la contravenție urmează a fi limitate, or, în cazul când agentul constatator omite consemnarea unor date ce nu schimbă în mod esențial fondul cauzei, nu este necesar de recunoscut nul procesul-verbal. Prin modificarea articolului, cazurile de nulitate absolută urmează a fi reduse. Totodată, instanța, în cazul în care considera ca esențiale alte încălcări și este în măsură de a prejudicia fondul cauzei, poate recunoaște nul actul întocmit.

Suplimentar art. 445 a fost completat cu mențiuni referitoare la posibilitatea identificării persoanelor care nu dețin IDNP și anume în baza datelor de indentitate din buletinul provizoriu, ale persoanei care renunță la numărul de identificare de stat și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, urmîns în acest fel a garanta posibilitatea identificării persoanei în astfel de situații.

72. Articolul 446 – este necesar a fi indicate expres și limitativ cazurile în care nu se încheie procesul verbal, fără prevederi derogatorii.

73. Articolul 448 – în scopul clarității normei, urmează a fi operate completările propus, astfel, contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depunându-se la autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza, **conform jurisdicției teritoriale.**

74. Articolul 450 - alin. (2) propunerea este justificată prin faptul că potrivit cadrului legal existent la moment, procuratura nu efectuează supravegherea generală precum și nu deține competențe în acest sens, la alin. (3) – această prevedere legală este caducă și nu produce efecte juridice, deoarece nu există mecanismul corespunzător previzibil în acest sens;

75. Articolele 451¹-451⁴ -au drept scop instituirea unei noi proceduri de examinare a faptei contravenționale, în baza constatărilor personale ale agentului constatator, în esența fiind o procedură simplificată de constatare și examinare a cauzei contravenționale. Pentru a fi posibilă examinarea cauzei în această procedură, este absolut obligatoriu să fie întrunite doua condiții și anume: contravenția poate fi constatată în temeiul constatărilor personale ale agentului constatator și nu necesită acumularea de probe, altă condiție fiind că persoana acceptă constatățile agentului constatator ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției și recunoaște săvârșirea contravenției. Totodată, nu este posibil examinarea cauzei în această procedură dacă, aplicarea sancțiunii contravenționale este de competența instanței de judecată sau exsită bunuri pasibile de confiscare.

Astfel, în cazul depistării a unei fapte contravenționale, agentul nu urmează să încheie proces-verbal cu privire la contravenție spre deosebire de procedura generală, actul prin care persoana va fi sancționată se va emite sub formă de decizie.

În aceeași ordine de idei, nou procedură de examinare a cauzei, oferă posibilitatea agenților constatori de a examina cauza într-o procedură mai simplă, nefiind nevoie de a declanșa întregul mecanism de examinare și soluționare a cauzei, evitând în acest sens multe etape de durată.

În cazul dezacordului contravenientului cu decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator, i se oferă dreptul de contestare a acesteia, urmînd procedura prestabilită la art. 451³-451⁴.

O noutate a legislației contravenționale este de asemenea acordul de colaborare prevăzut la art. 451⁵, în esență fiind o tranzacție încheiată între agentul constator, după caz procuror și contravenient, care își recunoaște vina, integral, în schimbul unei pedepse reduse, fiind posibil de încheiat în orice moment al procesului contravențional pînă la soluționarea în fond a acestuia.

Este de evidențiat că acordul de colaborare urmează a fi încheiat doar după declanșarea examinării cauzei în procedura generală, deci, acțiunile subiecților menționați la art. 451⁵ alin. (3) din proiect sunt îndreptate spre soluționarea cauzei, incluzînd procedurile prestabilite.

Dreptul la un recurs efectiv fiind garantat contravenientului în caz de dezacord cu decizia asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare.

Prin instituirea mecanismelor de examinare simplificată a cauzei contravenționale și încheierea acordului de colaborare se urmărește soluționarea procesului contravențional, într-un termen optim și previzibil. Prin acest proiect se intenționează să crească numărul de dosare soluționate în acest mod, aspect ce va conduce la concentrarea resurselor umane în vederea creșterii operativității în instrumentarea dosarelor complexe și, nu în ultimul rînd, la soluționarea cu celeritate a proceselor contravenționale.

76. Articolul 452 - propunerea este justificată prin faptul că potrivit prevederilor art. 15 lit. f²) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorul este obligat să respecte prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

77. Articolul 455 – completarea propusă are drept scop instituirea unui mecanism ce va permite înlocuirea agentului constator la faza judecării cauzei, dacă se constată că agentul constator este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, astfel, fiind posibilă înlocuirea cu un alt agent constator.

78. Articolul 456 - alin. (2) lit. f) – este necesar a fi stabilit clar în baza căror documente se identifică persoana în cadrul procesului contravențional, completarea cu litera i) este necesară pentru a nu admite răspîndirea informațiilor colectate în cadrul procesului precum și înregistrarea video, audio ascunsă a judecării cauzei.

79. Articolul 459 – completarea propusă oferă o garanție participanților la proces, în cazul cînd aceștia nu vor fi de acord cu conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată .

80. Articolele 464² și 464³ au drept scop instituirea unei proceduri scrise (simplificate) în examinarea cauzei contravenționale în instanța de judecată. Astfel, cauza contravențională în procedură scrisă se examinează de instanța de judecată în lipsa părților și fără dezbateri orale.

81. Articolul 472 - completarea cu litera a¹) este necesară pentru a nu admite răspîndirea informațiilor colectate în cadrul procesului precum și înregistrarea video, audio ascunsă a judecării cauzei, lit. c) - pentru a exclude participarea în ședință de către alte persoane decît subiecții identificați în prima instanță.

82. Articolul 475 – în scopul deschiderii procedurii de revizuire și înlăturării viciilor deciziei judecătorești, urmează a fi stabilite toate temeiurile posibile ce au drept efect revizuirea procesului contravențional, în acest context se impun a fi necesare completările operate.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Impactul proiectului

Proiectul legii va permite implementarea adecvată și calitativă a prevederilor legii contravenționale, ceea ce, în consecință, va contribui la realizarea scopurilor urmărite prin aplicarea răspunderii contravenționale.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

În urma adoptării proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu va fi necesară modificarea sau completarea cadrului normativ conex.

Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

/Ministru

Victoria Iftodi